

Hlavní město Praha
ZASTUPITELSTVO HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

U S N E S E N Í

Zastupitelstva hlavního města Prahy

číslo 40/17
ze dne 19.6.2014

k návrhu Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Zastupitelstvo hlavního města Prahy

I. schvaluje

Koncepci hl.m. Prahy pro oblast integrace cizinců dle přílohy č. 1 tohoto usnesení

II. ukládá

1. Radě HMP

1. zajistit realizaci bodu I. tohoto usnesení

Termín: 24.6.2014

Předkladatel: Rada HMP
Tisk: Z-2517
Provede: Rada HMP
Na vědomí: odborům MHMP

Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

„Praha – metropole všech“

 Integrační
centrum
Praha

Vytvořeno ve spolupráci Magistrátu hl. m. Prahy, Integračního centra Praha, o. p. s., spolupracujících organizací a institucí¹ v období od září 2012 do prosince 2013.

Integrační centrum Praha, o.p.s. je držitelem veškerých práv na použití úvodní fotografie se souhlasem vyfotografovaných osob.

Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců byla zpracována v rámci projektů Integrační centrum Praha (EIF 2011-04 a EIF 2012-14) za finanční podpory Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí a rozpočtu hl. m. Prahy.

TENTO PROJEKT JE REALIZOVÁN ZA PODPORY EVROPSKÉHO FONDU PRO INTEGRACI STÁTNÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ TŘETÍCH ZEMÍ.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN
Z ROZPOČTU HL. M. PRAHY.

¹ Seznam všech spolupracujících organizací a institucí v příloze č. 1: Seznam spolupracujících organizací/institucí a jejich zástupců na tvorbě Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců.

Obsah

Seznam použitých zkratk	5
Seznam tabulek	5
Úvodní slovo	6
Úvod	7
1. Východiska Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	8
1.1 Integrace migrantů v České republice	8
1.2 Migranti pobývající na území hl. m. Prahy	10
2. Vývoj Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	15
2.1 Vznik Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	15
2.2 Cíle	16
2.3 Ukotvení a účinnost	17
2.4 Implementace do praxe a vyhodnocení	17
2.5 Cílová skupina	18
3. „Praha – metropole všech“	19
3.1 Obecná charakteristika hl. m. Prahy	19
3.2 Role a odpovědnost klíčových subjektů	19
3.2.1 Přehled spolupráce hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů	20
3.2.2 Magistrát hl. m. Prahy	20
3.2.3 Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy	21
3.2.4 Poradní platforma zástupců městských částí a Magistrátu hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	21
3.2.5 Regionální poradní platforma	22
3.2.6 Ostatní aktéři na poli integrace cizinců	22
4. Integrační centrum Praha, o. p. s.	25
4.1 Vznik Integračního centra Praha, o. p. s.	25
4.2 Realizace projektu Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí	26
4.3 Budoucí směřování Integračního centra Praha, o. p. s.	27
5. Priority hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců	29
5.1 Analýza postavení migrantů na území hl. m. Prahy	29
5.2 Financování integrace migrantů na území hl. m. Prahy	30
5.2.1 Granty	30
5.2.2 Financování Integračního centra Praha, o. p. s.	32
5.2.3 Projektové financování	32
5.2.4 Financování na lokální úrovni	33

5.3	Informovanost.....	34
5.3.1	Informační webový portál	35
5.3.2	Distribuce tištěných materiálů	35
5.3.3	Role Poradní platformy zástupců městských částí a Magistrátu hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců.....	36
5.3.4	Informační a mediální kampaň pro veřejnost	36
5.3.5	Mezinárodní konference v oblasti integrace migrantů	37
5.3.6	Využívání již existujících informačních a komunikačních kanálů.....	37
5.3.7	Aktivní zapojení migrantů do veřejného života	38
5.4	Vzdělávání	39
5.4.1	Vzdělávání dětí migrantů	43
5.4.2	Vzdělávání dospělých migrantů	43
5.4.3	Zvyšování interkulturních i odborných kompetencí pedagogických pracovníků.....	44
5.4.4	Podpora dobrovolnictví	44
5.5	Přístup migrantů k sociálním a návazným službám.....	45
5.5.1	Sociální služby	45
5.5.2	Návazné služby.....	46
	Závěr	48
	Přílohy.....	49

Seznam použitých zkratk

CP PČR – Služba cizinecké policie - Policie České republiky
CVVM – Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu Akademie věd České republiky
ČSÚ – Český statistický úřad
EHP – Evropský hospodářský prostor
EIF – Evropský fond pro integraci státních příslušníků třetích zemí
EU – Evropská unie
FZŠ – Fakultní základní škola
ICP – Integrované centrum Praha, o. p. s.
KŘ HMP – PČR – Krajské ředitelství hlavního města Prahy – Policie České republiky
MČ – městská část hlavního města Prahy
MHMP – Magistrát hlavního města Prahy
MK – Ministerstvo kultury
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ – mateřská škola
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV – Ministerstvo vnitra
MZ – Ministerstvo zdravotnictví
NNO – nestátní neziskové organizace
OAMP MV – odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra
OP LZZ – Operační program Lidské zdroje a nezaměstnanost
PČR – Policie České republiky
PR – Public relations
RPP – Regionální poradní platforma
RVP PV – Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů
ÚP – Úřad práce České republiky – Krajská pobočka pro hlavní město Prahu
ZŠ – základní škola

Seznam tabulek

Tab. 1: Počet cizinců EU/EHP a cizinců ze třetích zemí evidovaných v České republice a v hl. m. Praze v letech 2012 a 2013

Tab. 2: Cizinci EU/EHP a cizinci z třetích zemí podle státního občanství v poměru k jejich celkovému zastoupení v České republice a k obyvatelům hl. m. Prahy (do 0,05 % na obyvatelstvo hl. m. Prahy) k 31. 10. 2013

Tab. 3: Rozložení cizinců EU/EHP a cizinců ze třetích zemí v hl. m. Praze podle MČ Praha 1-22 k 1. 1. 2013

Tab. 4: Přehled NNO poskytujících služby na území hl. m. Prahy

Tab. 5: Přehled mezinárodních organizací poskytujících služby na území hl. m. Prahy

Úvodní slovo

Ing. Václav Novotný

- náměstek primátora hl. m. Prahy

Česká republika je srdcem Evropy s jednou z nejkrásnějších metropolí - Prahou. Kromě historických pamětihodností a krás, za kterými ročně přijíždějí tisíce turistů z různých koutů světa, se stále častěji stává novým domovem pro početnou skupinu migrantů.

Tato koncepce je inspirována tou nejlepší zahraniční praxí, potřebami samotných migrantů a zkušenostmi mnoha jednotlivců, organizací a institucí, kteří s migranty dlouhodobě pracují. Zároveň je prvním koncepčním dokumentem hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů, kterým se otevírá nová etapa přístupu k migrantům na území naší metropole.

Děkuji všem, kteří se na vzniku tohoto dokumentu podíleli a věnovali tak spoustu času a energie dobré věci.

Věřím, že pražská koncepce bude živým dokumentem, jenž odstartuje vnímání Prahy jako dobře fungující multikulturní metropole, která patří všem.

Mgr. Albert Kubišta

- předseda Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy

Praha byla vždy městem, kde se mísily domácí vlivy s kulturami jiných zemí. Cizinci se stali nedílnou součástí tohoto města už ve středověku.

V současné době se moderní metropole musí vyrovnat s mnohem větším a pestřejším přílivem cizinců, než tomu bylo dříve. Jiné podmínky vyvolávají i jiné potřeby. Tato koncepce se snaží na tyto nové potřeby poprvé souhrnně reagovat. Je dílem mnoha lidí, kteří ji věnovali nemálo energie a času. Patří jim za to dík celého města, neboť není v Praze čtvrt', ve které by nežili vedle sebe Pražané a cizinci z různých zemí celého světa.

Úvod

Hl. m. Praha je atraktivním místem k životu pro stále více migrantů ze všech koutů světa. Migrace samotná může být nejenom ekonomickým přínosem, ale také kulturním obohacením města a jeho rozmanitostí. Zároveň však představuje výzvu pro vzájemné soužití všech obyvatel.

Ze zkušeností západoevropských metropolí, které se integrační politikou dlouhodobě zabývají, jasně vyplývá potřeba zaměřit se co nejvíce na lokální úroveň. Lokální integrační politika předpokládá aktivní zapojení a koordinovanou spolupráci všech aktérů – MHMP, MČ, NNO, státních institucí, ale i samotných migrantů a jejich sdružení i ostatních obyvatel hl. m. Prahy.

V současnosti si hl. m. Praha klade otázku jak využít potenciálu migrace, jak zlepšit životní podmínky migrantů a v neposlední řadě jak podpořit přátelské soužití mezi všemi obyvateli hl. m. Prahy.

Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců (dále jen „pražská koncepce“) je výsledkem společné práce desítek zástupců MHMP i MČ, státních organizací, NNO a migrantů, kteří na jejím vzniku pracovali více než rok a půl. Pražská koncepce je shrnutím historie, popisem současného stavu v jeho celém kontextu, ale především souborem návrhů pro oblast integrace cizinců na území hl. m. Prahy do budoucích let.

Pražská koncepce definuje 5 základních priorit integrace a příslušná doporučení, jak jejich naplnění co nejefektivněji dosáhnout. Konkrétní kroky pro realizaci priorit budou definovány v následujících letech v akčních plánech pražské koncepce. Každé z doporučení obsahuje i výčet aktérů, kteří by se měli na jejich realizaci podílet. Předpokladem pro naplňování pražské koncepce je aktivní účast a spolupráce tvůrců politik, odborníků z praxe i obyvatel hl. m. Prahy včetně migrantů. Flexibilně reaguje na zjištěné problémy a odpovídá potřebám obyvatel hl. m. Prahy. Pro některá navrhovaná doporučení je zapotřebí dostatečná finanční podpora, ale u mnohých stačí pouze lepší koordinovanost a vzájemná spolupráce. Oblast integrace cizinců je důležitou prioritou hl. m. Prahy, která má zároveň oporu ve vznikající Aktualizaci Strategického plánu hl. m. Prahy.

Pražská koncepce navrhuje, jakým směrem by měla pražská integrační politika v budoucích letech směřovat, aby se hl. m. Praha rozvíjela jako dynamická a moderní metropole.

1. Východiska Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Každá západoevropská metropole se dlouhodobě věnuje oblasti integrace cizinců² a vytváří koncepční materiály. Hl. m. Praha se v roce 2012 přidalo k těmto metropolím a začalo soustavně pracovat na vzniku vlastního koncepčního materiálu, který by byl vodítkem pro lokální aktéry integrace cizinců.

V této kapitole je popsán celorepublikový, ale i pražský kontext integrace migrantů tak, aby co nejvíce přiblížil důležitost vzniku tohoto dokumentu a jeho implementace do praxe.

1.1 Integrace migrantů v České republice

Po roce 1989 došlo k zásadní přeměně politického zřízení v zemích střední a východní Evropy, která měla za následek nejenom transformaci společenského systému, ale díky otevření hranic došlo i k hmatatelnému posunu v charakteru a intenzitě migračních vazeb a vztahů mezi Českou republikou a jinými zeměmi.

V průběhu 90. let 20. století spadala otázka integrace cizinců do působnosti MV, ale až od roku 1999 bylo dané téma řešeno na úrovni vlády České republiky. V tomto roce bylo na základě usnesení vlády České republiky ze dne 7. července 1999 č. 689 stanoveno 15 základních *Zásad Koncepce integrace cizinců na území České republiky* (dále jen „Zásady“). Mezi Zásady patří řada nadčasových, stále platných principů, zejména princip rovného přístupu a rovných příležitostí v oblasti integrace (zásada č. 1), pojetí imigračních komunit jako plnohodnotných partnerů při vytváření multikulturní společnosti (zásada č. 2) či zásada spolupráce vlády při stanovení koncepce, cílů a politiky v oblasti integrace cizinců s nevládními organizacemi a dalšími subjekty (zásada č. 9). Samotný pojem „integrace“ je pojímán jako „proces postupného začleňování imigrantů do struktur a vazeb společnosti domácího obyvatelstva“ (zásada č. 5).

Na základě Zásad byla usnesením vlády České republiky ze dne 11. prosince 2000 č. 1266 přijata *Koncepce integrace cizinců na území České republiky* (dále jen „národní koncepce“), která reflektovala jak mezinárodní dokumenty, tak vnitrostátní právní úpravy týkající se jednotlivých oblastí integrace migrantů, a řešila otázky kompetencí a odpovědnosti příslušných ministerstev.

Národní koncepce je od svého vzniku vystavěna na zásadě kooperace a sdílené odpovědnosti řady resortů (MV, MPSV, MŠMT, MPO, MZ, MMR a MK) a dalších partnerů, kterými jsou zejména NNO, organizace samotných migrantů a akademická obec. Později byla spolupráce rozšířena i na regionální a lokální samosprávu a další subjekty.

Pokud jde o přímou odpovědnost za koordinaci realizace národní koncepce, tak ta byla dne 1. ledna 2004 převedena z MV na MPSV. Dne 1. srpna 2008 došlo k opětovnému převedení odpovědnosti z resortu MPSV na MV. Národní koncepce byla aktualizována v roce 2005 usnesením vlády České republiky ze dne 8. února 2006 č. 126 a opětovně v roce 2011 usnesením vlády ze dne 9. února 2011 č. 99, kterým byla schválena *aktualizovaná Koncepce integrace cizinců – Společné soužití*. Každoročně byla vládě České republiky předkládána *Zpráva o realizaci Koncepce zároveň s Postupem při realizaci Koncepce* (dále jen „Postup“) na následující kalendářní rok. Počínaje rokem 2011 je vládě České republiky k projednání

² Podle § 1 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se cizincem rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. V tomto dokumentu se však přikláníme k používání pojmu „migrant“, neboť pojem „cizinec“ má v českém prostředí negativní konotace a samotní migranti se od tohoto označení distancují, což vyplynulo z 1. setkání Platformy migrantů. V předkládaném dokumentu používáme generické maskulinum tak, aby se celková podoba dokumentu zjednodušila. Pod pojmy (migrant, cizinec, pracovník, odborník aj.) se však rozumí jak muži, tak i ženy.

předkládán Postup jako samostatný materiál, *Zpráva o realizaci Koncepce* je nadále součástí *Zprávy o situaci v oblasti migrace a integrace na území České republiky*.

Cílovou skupinou integrace migrantů zajišťované v rámci národní koncepce jsou občané třetích zemí (resp. občané zemí mimo EU s výjimkou Norska, Lichtenštejnska, Islandu a Švýcarska), kteří pobývají legálně na území České republiky a kteří nejsou žadateli ani poživateli mezinárodní ochrany³. Cílovou skupinou integrace je i majoritní společnost. Ve výjimečných případech, v krizové situaci, mohou být součástí cílové skupiny také občané zemí EU.

Národní koncepce definuje 4 hlavní priority integrace migrantů:

- 1.) znalost českého jazyka migrantů (zaměřeno na děti i dospělé migranty),
- 2.) ekonomická a sociální soběstačnost,
- 3.) orientace migranta ve společnosti – informovanost migrantů,
- 4.) vzájemné vztahy migrantů a majoritní společnosti.

Pokud jde o ústřední cíl národní koncepce, tak ten leží zejména ve snaze docílit oboustranně přínosného společného soužití migrantů i majority, umožnit migrantům, aby byli schopni důstojného a samostatného života v České republice, předcházet vytváření uzavřených komunit migrantů, jejich společenské izolaci a sociálnímu vyloučení. Integrace migrantů je nedílnou součástí legální migrační politiky, a jako taková se snaží reagovat na vývoj migračních trendů, aby co nejefektivněji podpořila začlenění legálně pobývajících migrantů na území České republiky do společnosti, a aby předcházela případným problémům v oblasti vztahů migrantů s majoritní společností.

Česká republika byla v 90. letech především zemí transitní, přes kterou migranti přejížděli do zemí západní Evropy. Nicméně se už tehdy stále častěji stávala pro mnoho migrantů cílovou destinací. Pozici cílové země si Česká republika v posledních 10 letech potvrdila.

Národní koncepce určuje rámcovou národní politiku integrace migrantů a navrhuje soubor opatření pro všechny aktéry tohoto procesu tak, aby se v českém prostředí migranti cítili opravdu jako doma – za předpokladu, že i samotní migranti se aktivně podílejí na integračním procesu.

Je však nutné zdůraznit, že usnesení vlády České republiky (Zásady i národní koncepce) nejsou právně závaznými dokumenty a pro hl. m. Prahu představují spíše strategické materiály ve formě politických doporučení a operačního rámce. Vláda České republiky však ve svém usnesení vyzývá, mimo jiné, také primátory ke spolupráci na realizaci národní koncepce.

³ Integrací těchto osob se věnuje specifické opatření Státního integračního programu (Státní integrační program je stanoven § 68-70 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů).

1.2 Migranti pobývající na území hl. m. Prahy

K 31. 10. 2013 bylo v České republice evidováno celkem **435 719 cizinců** s přechodným nebo trvalým pobytem, z toho **158 725 cizinců žijících v hl. m. Praze**⁴. Podle statistik MV pochází z třetích zemí většina cizinců žijících na území České republiky, nicméně vzhledem k tomu, že občané EU/EHP mají na našem území zjednodušenou ohlašovací povinnost⁵, jsou hodnoty, které je ve statistikách zastupují, spíše orientační.

Zatímco v celé České republice cizinci představují 4 % populace, v hl. m. Praze je to podle statistik MV celých 13 %, tedy každý osmý obyvatel hl. m. Prahy. 10 % z celkového počtu obyvatel jsou pak právě cizinci ze třetích zemí. Hl. m. Praha tak představuje skutečné hlavní město nejenom pro české státní příslušníky, ale i pro cizince. Atraktivnější však zůstává pro občany třetích zemí (42 % ze všech cizinců je občanů třetích zemí) nežli pro občany EU/EHP, kterých v hl. m. Praze žije 28 % z celkového počtu registrovaných občanů EU/EHP pobývajících na území České republiky.

Od nástupu ekonomické recese v roce 2008 na český pracovní trh počet evidovaných cizinců na českém území pozvolna klesá, přičemž tuto tendenci lze vysledovat právě u občanů třetích zemí. Naopak počet, resp. podíl, hlášených občanů EU/EHP celkově mírně stoupá, a to zejména na území hl. m. Prahy (Tab. 1). Důvodem poklesu počtu cizinců-občanů třetích zemí jsou nejen vleklé důsledky ekonomické krize, ale především zpřísnující se legislativní opatření spojená s pobytovými režimy či s bojem s nezaměstnaností u domácí populace, v jejichž důsledku přišla řada občanů třetích zemí o zaměstnání a tím nejen o zdroj obživy, ale i o legální pobytový status. Na rozdíl od občanů EU/EHP jsou občané třetích zemí vystaveni větším pobytovým a pracovním nejistotám a jakákoliv legislativní zpřísnění na ně doléhají mnohem silněji. Jistý vliv na pokles cizinců, zejména občanů třetích zemí, může mít i jejich případné získání českého státního občanství⁶, nicméně jedná se řádově o 1 500–2 000 lidí ročně, a proto je tento faktor spíše zanedbatelný (ČSÚ-Cizinci⁷). Procentuální zastoupení cizinců v hl. m. Praze tak zůstává přibližně stejné, jeho složení se však mírně proměňuje (tyto hodnoty se od těch z roku 2012 nicméně liší v pouhých desetínách procent, viz Tab.1).

⁴ Zdroj: MV, Informační servis/statistiky: <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d> a <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. Statistické výstupy zpracovalo ICP.

⁵ Podle § 93 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Cizinec ze statistik MV zmizí buď tím, že odjede/skončí mu povolení k pobytu, nebo právě získáním českého občanství.

⁷ Zdroj: ČSÚ – Cizinci, http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_nabyvani_obcanstvi.

Tab. 1: Počet cizinců EU/EHP a cizinců ze třetích zemí evidovaných v České republice a v hl. m. Praze v letech 2012 a 2013⁸

rok	Česká republika	hl. m. Praha	Podíl cizinců evidovaných v hl. m. Praze na celkovém počtu cizinců v České republice	Podíl cizinců na celkové populaci hl. m. Prahy
2013*				
Cizinci celkem***	435 719	158 725	36 %	13 %
Z toho cizinci ze třetích zemí	263 006	109 639	42 %	10 %
Z toho cizinci EU/EHP***	171 907	48 839	28 %	4 %
2012**				
Cizinci celkem***	439 223	165 519	38 %	13 %
Z toho cizinci ze třetích zemí	279 325	119 786	43 %	10 %
Z toho cizinci EU/EHP***	159 898	45 733	29 %	4 %

Zdroj: Statistika MV

Pozn.: * údaje k 31. 10. 2013; ** údaje k 31. 10. 2012; *** uvedené údaje jsou statistikou evidovaných cizinců – neregistrovaní cizinci nejsou započítáni

Z hlediska druhu pobytu převládají v hl. m. Praze cizinci s přechodným pobytem (53 %) přicházející za účelem pracovního uplatnění. Oproti roku 2012 počet přechodných pobytů klesl o více než 4 %, což indikuje zvýšení počtu trvalých pobytů a zároveň také menší počet nově příchozích cizinců. Výrazně vyšší zájem o trvalý pobyt pak nacházíme u občanů třetích zemí (53 %) než u občanů EU/EHP (31 %)⁹.

Národnostní složení cizinců na území České republiky a hl. m. Prahy se, až na mírný pokles ve všech skupinách, od předchozích let podstatně nezměnilo. Hlavní cílovou skupinou politiky integrace cizinců tak zůstávají občané Ukrajiny, Ruské federace a Vietnamské socialistické republiky, přičemž občané Ukrajiny tvoří celou čtvrtinu všech cizinců žijících na území České republiky a téměř třetinu cizinců žijících v hl. m. Praze.

⁸ Zdroj: MV, Informační servis/statistiky: <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d> a <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. Statistické výstupy zpracovalo ICP.

⁹ Zdroj: MV, Informační servis/statistiky: <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d> a <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. Statistické výstupy zpracovalo ICP.

Tab. 2: Cizinci EU/EHP a cizinci ze třetích zemí podle státního občanství v poměru k jejich celkovému zastoupení v České republice a k obyvatelům hl. m. Prahy (do 0,0 5% na obyvatelstvo hl. m. Prahy) k 31. 10. 2013¹⁰

Země původu	Česká republika	hl. m. Praha	Podíl na cizincích daného občanství žijících v České republice	Podíl na obyvatelích hl. m. Prahy
Ukrajina	104 720	44 935	42,92 %	3,53 %
Slovensko*	89 817	24 255	27,01 %	1,91 %
Rusko	32 514	19 649	60,43 %	1,55 %
Vietnam	57 053	10 914	19,13 %	0,86 %
Čína	5 425	3 822	70,45 %	0,30 %
Spojené království*	5 399	3 213	59,51 %	0,25 %
Německo*	18 172	3 195	17,58 %	0,25 %
Bulharsko*	8 953	3 189	35,62 %	0,25 %
Spojené státy	6 171	3 126	50,66 %	0,25 %
Kazachstán	4 737	2 776	58,6 %	0,22 %
Polsko*	19 387	2 700	13,93 %	0,21 %
Bělorusko	4 550	2 004	44,04 %	0,16 %
Francie*	2 971	1 980	66,64 %	0,16 %
Moldavsko	5 730	1 947	33,98 %	0,15 %
Itálie*	3 445	1 870	54,28 %	0,15 %
Rumunsko*	6 551	1 573	24,01 %	0,12 %
Srbsko	2 529	1 527	60,38 %	0,12 %
Chorvatsko*	2 483	1 252	51,35 %	0,09 %
Uzbekistán	1 578	1 162	73,64 %	0,09 %

¹⁰ Zdroj: MV, Informační servis/statistiky: <http://www.mvcr.cz/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.
Statistické výstupy zpracovalo ICP.

Bosna a Hercegovina	2 081	1 083	52,04 %	0,09 %
Japonsko	1 483	956	64,46 %	0,08 %
Arménie	1 931	874	45,69 %	0,07 %
Makedonie	1 790	804	44,92 %	0,06 %
Nizozemsko*	2 863	755	26,37 %	0,06 %
Mongolsko	5 290	750	14,18 %	0,06 %
Indie	1 414	748	52,9 %	0,06 %
Jižní Korea	1 461	701	47,98 %	0,06 %
Turecko	1 577	689	44,25 %	0,05 %
Maďarsko*	1 399	674	48,18 %	0,05 %
Rakousko*	3 353	600	17,89 %	0,05 %
Španělsko*	963	579	60,13 %	0,05 %

Zdroj: Statistiky MV

Pozn.: *údaje uvádějící počty cizinců EU/EHP nemusejí být úplné

Hl. m. Praha je pro cizince žijící na území České republiky atraktivnější než jiná města nebo regiony. Tento fakt je patrný zejména na pozoruhodně vysokém procentu občanů Ruské federace, kteří si ke svému pobytu vyberou právě hl. m. Prahu – z celkového počtu 32 514 jich v hl. m. Praze žije celých 60 %. Pokud jde o občany dalších zemí, které oproti jiným místům upřednostňují hl. m. Prahu, jsou zde významně zastoupeni občané Čínské lidové republiky, Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, Spojených států Amerických a republiky Kazachstán – jejich absolutní počty jsou však oproti občanům Ukrajiny, Slovenské republiky, Ruské federace a Vietnamské socialistické republiky výrazně nižší. Naopak zastoupení občanů jiných státních občanství je v hl. m. Praze významně nižší, z občanů třetích zemí jde zejména o občany Vietnamské socialistické republiky a občany Mongolska, z cizinců pocházejících z EU pak jde zejména o občany Německé spolkové republiky, Polské republiky a republiky Rakousko, tedy států, které s Českou republikou sousedí, a jejichž občané se usazují spíše v pohraničí.

Podle aktuálně dostupných statistických údajů MV o počtu cizinců za jednotlivé MČ se v hl. m. Praze ke dni 1. 1. 2013 nacházelo 153 498 evidovaných cizinců. V absolutních hodnotách žije nejvíce cizinců ve čtvrtích spadajících pod centrální MČ Praha 4, 5 a 6, nejméně pak v okrajových oblastech hl. m. Prahy. Z hlediska podílu cizinců na celkové populaci dané MČ jsou cizinci nejpočetněji zastoupeni v MČ Praha 2, 9, 13 a 1 (Tab. 3). Podle statistik SLDB 2011, tedy statistik počtu cizinců podle obvyklého pobytu, je podíl cizinců v jednotlivých MČ ještě vyšší. V MČ Praha 1 cizinci představují 31,5 %, v MČ Praha 2 je to 23,4 %, v MČ Praha 9 cizinci činí 19,4 % z celkové populace (ČSÚ - SLDB 2011).

Tab. 3: Rozložení cizinců EU/EHP a cizinců ze třetích zemí v hl. m. Praze podle MČ Praha 1-22 k 1. 1. 2013¹¹

Městská část	Celkový počet obyvatel	Celkový počet cizinců	Podíl cizinců v populaci
Praha 1	29 475	4 478	15,19%
Praha 2	49 584	8 924	18%
Praha 3	74 023	10 288	13,9%
Praha 4	139 397	15 523	11,13%
Praha 5	87 354	12 575	14,4%
Praha 6	112 150	13 350	11,9%
Praha 7	44 038	6 040	13,72%
Praha 8	114 453	11 350	9,92%
Praha 9	53 986	8 978	16,63%
Praha 10	111 498	12 849	11,52%
Praha 11	85 018	7 131	8,39%
Praha 12	64 889	5 752	8,86%
Praha 13	65 029	10 027	15,42%
Praha 14	47 964	5 863	12,22%
Praha 15	45 456	4 803	10,57%
Praha 16	23 355	1 770	7,58%
Praha 17	30 777	3 789	12,31%
Praha 18	27 119	3 733	13,77%
Praha 19	13 101	1 311	10%
Praha 20	15 068	1 045	6,94%
Praha 21	18 638	2 499	13,41%
Praha 22	13 976	1 420	10,16%
Praha celkem	1 266 348	153 498	12,12%

Zdroj: Statistika MV

Údaje uvedené v Tab. 3 zachycují hl. m. Prahu jako moderní multikulturní místo, perspektiva majoritní společnosti však mnohdy nesdílí tento optimistický přístup. Obavy a nejasnosti ohledně situace migrantů v České republice dokládají nejen projevy mnohých veřejných činitelů, ale i volební preference českých občanů a také průzkumy veřejného mínění. Například podle šetření z listopadu 2013 „Bezpečnostní rizika pro Českou republiku podle veřejnosti“¹², které realizuje CVVM, považuje cizince žijící v České republice za hrozbu 73 % dotazovaných, z toho 23 % za hrozbu velkou. Zatímco u jiných potenciálních hrozeb zaznamenalo toto šetření vzhledem k uplynulým letům (data zachycují vývoj od roku 2006) relativní názorovou stabilitu, v případě uprchlíků a cizinců žijících na území České republiky¹³ podíl těch, kteří tyto skupiny považují za hrozbu, každoročně stoupá.

11 Zdroj: MV, Informační servis/statistiky: <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>. Statistické výstupy zpracovalo ICP.

12 Zdroj: CVVM Tiskové zprávy/ostatní: <http://cvvm.soc.cas.cz/vztahy-a-zivotni-postoje/bezpecnostni-rizika-pro-ceskou-republiku-podle-verejnosti-listopad-2013>.

¹³ Do roku 2012 bylo místo termínu „cizinci žijící na území ČR“ používán termín „národnostní menšiny“.

2. Vývoj Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Na území hl. m. Prahy sídlí největší počet NNO pracujících s migranty, které zajišťují dostupné a kvalitní služby. Některé z NNO byly založeny již počátkem 90. let 20. století a v České republice mají tedy více než 20 let tradice. V 90. letech byly NNO zaměřeny především na poskytování pomoci pro uprchlíky a azylanty – s vývojem české migrační politiky a migračních trendů se začaly zaměřovat i na migranty, kteří do České republiky přicházejí i z jiných než politických nebo válečných důvodů.

Jednou z priorit národní koncepce je důraz na rozvoj integračních aktivit na lokální úrovni – zapojování místní samosprávy, magistrátů, NNO a dalších subjektů a institucí, kteří jsou aktéry na poli integrace migrantů.

Na území hl. m. Prahy to byly a jsou především NNO, které se podílejí na realizaci integračních aktivit. Dřívějším problémem byla menší míra propojenosti projektů různých NNO a jejich spolupráce. Na základě navázání spolupráce mezi jednotlivými NNO a prosazování práv migrantů bylo založeno Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v České republice¹⁴ (dále jen „Konsorcium“), jež sdružuje celkem 16 českých NNO (12 NNO jako členů a 4 NNO jako pozorovatele). Konsorcium je zaměřeno svou činností na analýzu migrační politiky a podněcování k diskusi nad její změnou a na seznamování veřejnosti se situací migrantů v českém i evropském kontextu.

V roce 2009 se vedle NNO začaly integraci migrantů zabývat i některé MČ, které v rámci projektů obcí¹⁵ (původně tzv. emergentních projektů) financovaných prostřednictvím MV, začaly realizovat integrační aktivity na svých územích. V roce 2009 se jednalo o MČ Praha – Libuš, Praha 12 a 14. V roce 2010 se přidala i MČ Praha 13 a v roce 2012 MČ Praha 3. Tyto projekty jsou významným prvkem integrace cizinců na lokální úrovni tím, že využívají potenciál MČ a zároveň zapojují řadu místních subjektů, např. NNO, kluby, školy a další vzdělávací instituce.

Aktivity v oblasti integrace migrantů byly však stále místně roztržštěné, chyběla jim koordinovanost a nepokrývaly v plné šíři potřeby migrantů žijících na území hl. m. Prahy.

2.1 Vznik Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Do roku 2012 chyběla ze strany hl. m. Prahy jakákoliv koncepční práce na poli integrace této početné skupiny obyvatel hl. m. Prahy do majoritní společnosti. Na základě potřeby zajistit efektivní a koordinovanou integraci migrantů na území hl. m. Prahy, hl. m. Praha vyjádřilo aktivní snahu o zřízení pražského integračního centra.

ICP bylo založeno hl. m. Prahou dne 14. 3. 2012 a stalo se tak jedenáctým fungujícím integračním centrem v České republice. Založením a provozem ICP naplňuje hl. m. Praha národní koncepci, která založení a provoz integračních center (Center na podporu integrace občanů třetích zemí) podporuje¹⁶ a zajišťuje i v rámci financování z EIF.

Založení ICP je zřetelným výrazem úsilí hl. m. Prahy o podporu oboustranně přínosného a nekonfliktního soužití migrantů a majoritní společnosti. Hl. m. Praha považuje integraci za efektivní cestu k udržení sociální soudržnosti všech obyvatel hl. m. Prahy, nástroj prevence sociální izolace migrantů, netolerance a xenofobie ze strany členů majoritní společnosti.

¹⁴ www.konsorcium-nno.cz

¹⁵ Souhrn všech realizovaných integračních aktivit v rámci projektů obcí shrnuje příloha č. 4. Přehled vynaložených finančních prostředků MČ na integrační aktivity je uveden v příloze č. 3.

¹⁶ „Nadále průběžně podporovat činnost a rozvoj Center na podporu integrace cizinců a provázanost jejich činnosti s dalšími organizacemi včetně nestátních neziskových organizací a s úřady v regionu, tak aby byly naplňovány cíle integrace na regionální úrovni (MV)“, Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Společné soužití, str. 12.

Založení a finanční podpora ICP znamená zásadní a pozitivní strukturální změnu v přístupu hl. m. Prahy k integrační politice po vzoru západoevropských metropolí, které se této oblasti dlouhodobě věnují a kladou na ni velký důraz.

ICP má roli informačního a komunitního střediska a je realizátorem, iniciátorem a koordinátorem integračních opatření v rámci hl. m. Prahy. ICP zajišťuje bezplatné služby pro cizince ze třetích zemí (mimo EU), ale zároveň působí na území hl. m. Prahy jako koordinátor integračních aktivit na lokální úrovni ve vztahu ke svému zakladateli. V rámci této koordinační funkce ICP organizuje činnost **Platformy migrantů a RPP**.

Platforma migrantů¹⁷ je ojedinělou platformou pro setkávání zástupců komunit migrantů žijících na území hl. m. Prahy, kteří mají možnost spoluvytvářet integrační aktivity, opatření a koncepční materiály podle svých potřeb a především zkušeností. Platforma migrantů je snahou o aktivizaci zástupců komunit migrantů a jejich zapojení do veřejného života. Samotní migranti a jejich migrantská zkušenost byli zároveň nejcennějším zdrojem informací jako podkladů pro vznik pražské koncepce.

RPP je pravidelným setkáním aktérů na poli integrace migrantů v hl. m. Praze, kterého se účastní celkem 54 členů¹⁸ z řad MHMP, jednotlivých MČ, NNO, migrantských sdružení, státních institucí (OAMP MV, CP PČR, ÚP), školských a vzdělávacích zařízení a mezinárodních organizací.

Od září 2012 se členové RPP aktivně podíleli na vzniku primárního dokumentu „Návrh priorit pro oblast integrace cizinců na území HMP pro období 2014-2016“ (dále jen „Návrh priorit“), který měl sloužit jako základ pro dlouhodobější vytváření pražské koncepce, jejíž vznik byl plánován na rok 2015, s platností od roku 2016.

Návrh priorit byl pracovními skupinami RPP dokončen a schválen v březnu 2013. Poté byl předložen Komisi Rady hl. m. Prahy pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců (dále jen „Komise“), na jejímž zasedání dne 8. 4. 2013 byl přijat v plném znění. Členové Komise se zároveň na tomto zasedání jednohlasně usnesli na nutnosti urychlit proces vzniku finální podoby pražské koncepce, nejlépe do konce roku 2013.

Na základě podnětu Komise se v červnu 2013 členové RPP rozdělili do pracovních skupin podle témat vztahujících se k integraci migrantů. Tyto pracovní skupiny začaly vytvářet podklady, které byly na začátku října 2013 podstoupeny nově vzniklé expertní skupině – pracovní skupině o 13 členech a 1 hostu (zástupce OAMP MV). Expertní skupina dokumenty pracovních skupin připomínkovala, přepracovávala a sjednotila tak, aby z nich vytvořila pražskou koncepci, dokument, který právě držíte ve svých rukou.

V listopadu 2013 pořádalo ICP a Multikulturní centrum Praha, o. s., *Strategický integrační workshop*, který byl prostředkem pro finalizaci pražské koncepce za přispění všech zainteresovaných subjektů. Na tomto workshopu došlo k propojení RPP, Platformy migrantů, Poradní platformy zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců a dalších aktérů integrace cizinců. Podklady ze Strategického integračního workshopu byly následně zapracovány do finální podoby pražské koncepce.

2.2 Cíle

V pražské koncepci navazujeme na národní koncepci, která definuje cíle integrační politiky a aktivity vztahující se na národní, ale i lokální úroveň podle následující vize:

„Integrační politika musí flexibilně reagovat na nové skutečnosti a potřeby, a to jak cizinců, tak i české společnosti, a posilovat vědomí vzájemné propojenosti migrace a integrace se sociálními, kulturními, ekonomickými a politickými aspekty života společnosti. Úkolem

¹⁷ Do prosince 2013 bylo používáno označení „ Fórum migrantů“.

¹⁸ Za členy jsou počítány jednotlivé organizace, instituce a úřady, nikoliv jednotlivci.

společnosti ČR je vytvářet cizincům podmínky pro jejich začlenění do společnosti včetně ochrany před diskriminací a dalšími negativními jevy, a integraci cizinců napomáhat. Ze strany cizinců předpokládá integrace vůli zapojit se do společnosti, dodržovat zákony a respektovat hodnoty přijímající země i Evropské unie. Cílem integrace je dosáhnout nekonzfliktního a oboustranně uspokojivého společného soužití, vzájemného poznání a porozumění mezi cizinci i společností, ve které žijí, umožnit cizincům, aby byli schopni důstojného života během svého pobytu v České republice. Cílem všech aktivit integrační politiky je předcházet vytváření uzavřených komunit imigrantů, společenské izolaci a sociálnímu vyloučení cizinců.“¹⁹.

Z národní koncepce vycházejí i cíle pražské koncepce, které jsou však přizpůsobeny specifikám hl. m. Prahy:

- vytvoření koordinovaného systému spolupráce všech subjektů působících na území hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů za účelem efektivní práce s migranty a především jejich snadnější integrace do majoritní společnosti,
- podpora přátelského soužití migrantů a majoritní společnosti a podpora sousedských aktivit,
- zajištění finančních zdrojů na realizaci integračních aktivit v rámci hl. m. Prahy prostřednictvím efektivního financování ze strany hl. m. Prahy,
- podpora rozvoje nových i stávajících služeb a aktivit pro migranty,
- dlouhodobá podpora a financování ICP a jeho činností ze strany hl. m. Prahy,
- zapojení migrantů do veřejného života hl. m. Prahy a jejich aktivizace k podílení se na rozvoji občanské společnosti,
- zvyšování informovanosti odborné i laické veřejnosti v otázce integrace migrantů a její zapojení do integračního procesu.

2.3 Ukotvení a účinnost

Pražská koncepce formuluje priority hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů, formuluje základní principy práce v dané oblasti, cíle, zásady a návrhy opatření, kterými se hl. m. Praha řídí při strategických rozhodnutích týkajících se oblasti integrace migrantů, vytváření vhodných podmínek pro vzájemné soužití obyvatel hl. m. Praha, ale i při rozdělování finančních prostředků.

Pražskou koncepcí je ukotven zájem hl. m. Prahy o rozvoj aktivit vztahující se tematicky k integraci migrantů.

Pražskou koncepcí projednává Komise, následně je předložena Radě hl. m. Prahy k odsouhlasení a Zastupitelstvu hl. m. Prahy ke schválení. Ode dne jejího schválení všemi složkami je pražská koncepce platná.

2.4 Implementace do praxe a vyhodnocení

Pražská koncepce byla vypracována s platností pro období let 2014 – 2017. Radě hl. m. Prahy bude vždy k 31. 1. kalendářního roku (počínaje lednem 2015) předložen **Akční plán Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců** (dále jen „akční plán“). **Akční plán je nezbytným nástrojem realizace pražské koncepce, který stanoví priority pražské koncepce vzhledem k realizovanému období následujícího kalendářního roku. V akčním plánu budou**

¹⁹ Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Společné soužití 2012, str. 6-7.

konkrétně a jasně definovaná doporučení k realizaci v návaznosti na jednotlivé aktéry integrace cizinců.

Radě hl. m. Prahy bude vždy k 31. 1. kalendářního roku (počínaje lednem 2015) dále předložena **Zpráva o naplňování Konceptce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců**. Tato zpráva vždy zhodnotí realizaci akčního plánu z právě uplynulého kalendářního roku a naplňování cílů pražské konceptce ze stran jednotlivých aktérů integrace cizinců.

MHMP, prostřednictvím pracovníka, který zajišťuje agendu integrace cizinců, bude kontrolovat naplňování cílů a realizaci opatření stanovených pražskou konceptcí za úzké spolupráce s jednotlivými subjekty, kterých se jednotlivá opatření týkají.

V průběhu roku 2016 bude zahájen proces přípravy pražské konceptce pro další období.

2.5 Cílová skupina

Cílovou skupinou integračních aktivit v České republice jsou podle Aktualizované Konceptce integrace cizinců – Společné soužití „*legálně pobývajících občanů třetích zemí (tj. mimo země EU), kteří nejsou žadateli ani poživateli mezinárodní ochrany, a ve výjimečných krizových případech také občané EU*“²⁰.

Pražská konceptce se odkazuje na národní konceptci a je tedy primárně zaměřena na cizince ze třetích zemí, kterých je podle dostupných statistik v hl. m. Praze nejvíce (kap. 1.2). Z pražské konceptce však nejsou nijak vyloučeny žádné kategorie migrantů (bez ohledu na zemi původu nebo druh pobytu) – priority a jejich doporučení se vztahují na všechny migranty, ale i odbornou a laickou veřejnost.

Vnímáme jako velmi důležité upozornit na tomto místě na fakt, že v českém prostředí jsou opomíjeni občané EU (především ze zemí, které byly přijaty do evropského společenství po roce 2007), na něž se integrační aktivity a především jejich finanční podpora ze strany evropských fondů vztahují jen v omezené míře. Tito občané EU však představují skupinu migrantů, kteří se často dostávají do sociálně znevýhodněných situací spojených především s porušováním pracovně-právních vztahů ze strany zaměstnavatelů.

Je zapotřebí věnovat se integraci všech skupin migrantů a zajistit do budoucnosti odpovídající finanční prostředky pro financování integračních aktivit směřujících ke všem migrantům.

Do cílové skupiny dále spadají členové laické i odborné veřejnosti a státní a NNO, které se podílejí na integraci migrantů do české společnosti.

²⁰ Postup při realizaci aktualizované Konceptce integrace cizinců Společné soužití 2012, str. 4.

3. „Praha – metropole všech“

Hl. m. Praha se veřejně hlásí ke sloganu „Praha – metropole všech“, kterým chce poukázat na důležitost začlenění migrantů do veřejného života metropole. V rámci tohoto sloganu se odkazuje na aktivní snahu o vytvoření důstojných životních podmínek pro migranty žijící na území hl. m. Prahy a podporu zapojení všech důležitých a odpovědných subjektů do integračního procesu.

3.1 Obecná charakteristika hl. m. Prahy

Praha je hlavní město České republiky. Hl. m. Praha je největším městem České republiky – rozkládá se na ploše 496 km² a celkový počet obyvatel dosahuje počtu 1 241 664 (údaje platné k 31. 12. 2011²¹). Hl. m. Praha je spravováno Zastupitelstvem hl. m. Prahy a dalšími orgány je Rada hl. m. Prahy, primátor hl. m. Prahy, MHMP, zvláštní orgány hl. m. Prahy a Městská policie hl. m. Prahy.

Hl. m. Praha je jako hlavní město České republiky centrem politického dění, sídlem parlamentu, vlády, ústředních státních orgánů a dalších úřadů, vzdělávacích institucí a v neposlední řadě je také centrem kulturního dění. Praha je jako hlavní město centrem politického a ekonomického dění, mezinárodních vztahů, kulturního života a vzdělávání. Hl. m. Praha je městem s bohatou historií a množstvím významných památek, je tedy právem považována za jedno z nejkrásnějších měst Evropy.

Pro výkon státní správy je hl. m. Praha členěno na 22 správních obvodů a z hlediska samosprávného uspořádání na 57 autonomních MČ s vlastními volenými orgány. Jednotlivé MČ jsou zcela nehomogenní a liší se skladbou a počtem obyvatelstva, sociálním a ekonomickým postavením jejich obyvatel, veřejnou infrastrukturou.

3.2 Role a odpovědnost klíčových subjektů

Hl. m. Praha postupuje při zajišťování své politiky ve vztahu k integraci migrantů v samostatné působnosti. Stejně jako u ostatních krajů, je i v případě hl. m. Prahy míra angažovanosti v oblasti integrace migrantů rozhodnutím kraje a rozsah opatření je tedy v jeho plné kompetenci. Národní koncepce vymezuje krajům podmínky pro její naplňování, nabízí metodickou podporu, koordinuje integraci migrantů. Tím, že se kraj aktivně podílí na naplňování národní koncepce, může ovlivnit situaci na svém území, sám si může nastavit priority, které jsou z jeho pohledu potřebné a tím nastavit systém opatření, která mají přímý dopad na život dané lokality.

Klíčová rozhodnutí týkající se politiky hl. m. Prahy ve vztahu k integraci migrantů plně přísluší rozhodnutí Radě hl. m. Prahy a Zastupitelstvu hl. m. Prahy. Úlohou hl. m. Prahy je zejména podpora opatření zaměřených na začlenění migrantů a napomáhajících k bezkonfliktnímu soužití, a to i na úrovni jednotlivých MČ. Při přípravě strategických opatření je třeba vždy zohledňovat tu skutečnost, že integrace je procesem oboustranným, do kterého jsou zapojeni migranti i majoritní společnost.

Z hlediska národní koncepce se hl. m. Praha věnuje zejména:

- spolupráci,
- podpoře činnosti a rozvoje ICP,

²¹ ČSÚ, Statistická ročenka Hlavního města Prahy 2012

- podpoře provázanosti činnosti ICP s dalšími NNO a jinými organizacemi/institucemi.

3.2.1 Přehled spolupráce hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů

Hl. m. Praha spolupracuje v oblasti integrace migrantů s mnoha státními subjekty i NNO. Všichni tito aktéři spolupracovali na vzniku pražské koncepce a nadále budou odpovědni za spolupráci při její implementaci a naplňování. Schéma spolupráce hl. m. Prahy s ostatními aktéry integrace cizinců je součástí přílohy č. 2.

Odbory MHMP

odbor „Kancelář ředitele Magistrátu“
odbor zdravotnictví, sociální péče a prevence
odbor školství, mládeže a sportu
odbor kultury, zahraničních vztahů a cestovního ruchu

Organizace založené hl. m. Prahou

ICP
Dům národnostních menšin, o. p. s.²²

NNO zabývající se oblastí integrace migrantů

- viz kap. 3.2.6 a Tab. 4

Mezinárodní organizace

- viz kap. 3.2.6 a Tab. 5

MČ Praha 1-22 a MČ Praha – Libuň

- organizované v rámci Poradní platformy zástupců MČ a MHMP v oblasti integrace cizinců

Státní instituce

MV
MŠMT
MPSV
KŘ HMP - PČR

3.2.2 Magistrát hl. m. Prahy

V rámci MHMP je v současné době pověřen agendou integrace migrantů 1 pracovník²³ pro oblast národnostních menšin - specialista pro národnostní menšiny, který je zástupcem odboru „Kancelář ředitele Magistrátu“. V rámci své agendy se věnuje oblasti národnostních menšin a integrace migrantů, současně zajišťuje kompletní administraci grantových řízení vztahujících se k dané oblasti. Tento pracovník je tajemníkem Komise a tajemníkem Komise Rady hl. m. Prahy pro udělování grantů v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy.

²² Dům národnostních menšin, o. p. s., je založen hl. m. Prahou za účelem systematické a koordinované práce v oblasti národnostních menšin.

²³ Do 31. 12. 2010 se jednalo o 2 pověřené pracovníky MHMP.

Pro naplňování realizace opatření vztahujících se k oblasti integrace migrantů je potřebná spolupráce mezi jednotlivými odbory MHMP – zejména odborem zdravotnictví, sociální péče a prevence, odborem školství, mládeže a sportu, odborem kultury, zahraničních vztahů a cestovního ruchu MHMP. Dále spolupráce s ICP, které hl. m. Praha založilo za účelem komplexní a systematické práce v oblasti integrace migrantů, ale i Domem národnostních menšin, o. p. s., a dalších organizací zřízených a založených hl. m. Prahou.

Pražskou koncepci a její další aktualizace schvaluje Zastupitelstvo hl. m. Prahy po odsouhlasení Radou hl. m. Prahy. Radě hl. m. Prahy bude každoročně předkládán akční plán a Zpráva o naplňování Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců.

3.2.3 Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy

Komise je poradním a iniciačním orgánem Rady hl. m. Prahy. Členy Komise jsou zástupci jednotlivých odborů MHMP (odbor zdravotnictví, sociální péče a prevence, odbor školství, mládeže a sportu, odbor „Kancelář ředitele Magistrátu“), členové Zastupitelstva hl. m. Prahy, zástupce Rady vlády pro národnostní menšiny, styčný důstojník pro národnostní menšiny KŘ HMP – PČR, ředitel ICP, ředitel Domu národnostních menšin, o. p. s., zástupci NNO zabývajících se integrací migrantů a představitelé významných organizací národnostních menšin (příslušníci národnostních menšin s výrazným početním zastoupením na území hl. m. Prahy, kteří současně znají problematiku komunit migrantů v hl. m. Praze).

3.2.4 Poradní platforma zástupců městských částí a Magistrátu hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Každá MČ má svá specifika, která pramení z toho, zda se jedná o centrální část hl. m. Prahy nebo je naopak příměstského charakteru, skladba obyvatelstva a jeho sociální postavení, celková hustota zalidnění MČ, ale i úroveň infrastruktury – všechna tato specifika jsou důležitá pro zajištění práce v oblasti integrace migrantů na lokální úrovni.

V návaznosti na zahájení činnosti RPP vznikla poradní platforma, která je složena výhradně ze zástupců MČ Praha 1-22 a MČ Prahy-Libuš, kteří byli v rámci svého pracovního zařazení delegováni danou MČ pro možnost spolupráce a komunikace s MHMP v oblasti integrace migrantů. Tato poradní platforma je koordinována MHMP ve spolupráci s ICP a úzce navázána na činnost RPP.

Tato poradní platforma je místem, kde se mohou setkávat a setkávají se zástupci MČ Praha 1-22 a MČ Prahy – Libuš a MHMP, a kde dochází sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe na lokální úrovni v dané oblasti. Činnost platformy je zaměřena na pravidelné zajištění vzájemné informovanosti mezi zaměstnanci MČ a zaměstnanci hl. m. Prahy zařazené do MHMP, sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe v dané oblasti.

Členové této poradní platformy jsou pravidelně informováni o významných opatřeních, aktivitách a akcích týkajících se oblasti integrace migrantů. Tato poradní platforma se konzultačně podílí na přípravě koncepčních materiálů a jejich připomínkování. Hl. m. Praha pražskou koncepcí doporučuje jednotlivým MČ opatření, která by měly jednotlivé MČ uskutečňovat.

Činnost Poradní platformy zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců spočívá ve vzájemné a efektivní komunikaci MČ s MHMP a ICP, která umožňuje aktuální řešení otázek a problémů, které je potřebné zajistit v rámci dané oblasti.

3.2.5 Regionální poradní platforma

Spolu se zahájením činnosti ICP byla vytvořena také RPP představitelů všech dotčených subjektů zabývajících se oblastí integrace migrantů v hl. m. Praze. Jedná se o zástupce všech poboček ICP, zástupce MHMP, MČ Praha 1-22, MČ Praha - Libuš, státních institucí (MV aj.), NNO, komunit migrantů a akademických institucí. RPP napomáhá k nezbytné kooperaci jednotlivých aktérů integrace, aby bylo možné zajistit komplexní přístup a systémově zpracovávat konkrétní návrhy a opatření v dané oblasti.

RPP je velmi významným prostorem ke sdílení aktuálních problémů napříč jednotlivými partnery a nabízí prostor pro diskusi nad aktuálními tématy, vzájemné výměny zkušeností a sdílení nových informací, ale i místem, kde jsou projednávány nové možnosti a principy fungování při práci s migranty.

3.2.6 Ostatní aktéři na poli integrace cizinců

NNO

Díky síti NNO, které dlouhodobě působí v oblasti nabídky služeb pro migranty na území hl. m. Prahy, je zajištěna pomoc migrantům v široké škále aktivit napomáhajících v úspěšné integraci. Jedná se o sociální a právní poradenství, kurzy českého jazyka, pomoc při zapojení na trhu práce, práce s dětmi a mládeží, pomoc ženám migrantkám apod.

NNO nabízejí reflexi z přímé práce s migranty, což napomáhá při přípravě konkrétních opatření. Dále se podílejí na zhodnocení reálného obrazu života migrantských komunit a rozklíčování jednotlivých problémů podle aktuální situace. Spolupráce a komunikace mezi jednotlivými NNO, MHMP a ICP je podpořena existencí RPP, ale i přímou komunikací jednotlivých odborů MHMP s NNO.

NNO získávají finanční podporu zejména prostřednictvím finanční podpory ze státního rozpočtu prostřednictvím dotačních řízení jednotlivých resortů ministerstev, z evropských fondů, rozpočtu hl. m. Prahy a MČ a z dalších zdrojů.

Tab. 4: Přehled NNO poskytujících služby na území hl. m. Prahy²⁴

Název NNO	Rok založení	Průměrný počet klientů za kalendářní rok	Popis hlavní činnosti poskytované na území hl. m. Prahy
Centrum pro integraci cizinců, o. s.	2003	1 700	Organizace poskytuje ambulantní i terénní sociální poradenství, pracovní poradenství, češtinu a další vzdělávací aktivity pro cizince i pedagogy/lektory, infosemináře pro odbornou i laickou veřejnost, dobrovolnický program.
Poradna pro integraci, o. s.	1997	1 900	Organizace poskytuje sociální poradenství, právní poradenství, poradenství týkající se vzdělávání, včetně zajištění doučování, výuku českého jazyka pro všechny věkové skupiny, podporu kulturní identity a aktivit cizinců na území ČR
Poradna pro občanství/ Občanská a lidská práva	1999	300	Poradna pro občanství/ Občanská a lidská práva poskytuje odborné a sociálně právní poradenství v oblasti pobytů, trhu práce a zaměstnanosti a získávání českého státního občanství pro cizince žijící na území České republiky. Poradna organizuje také vzdělávací aktivity v oblasti postavení cizinců na trhu práce nebo při získávání českého státního občanství. V letech 2012 - 2014 Poradna také realizuje výzkum k postavení dlouhodobě usazených migrantů v ČR.
INFO-DRÁČEK, o. s.	2009		Organizace zajišťuje kulturní integraci Vietnamských do české společnosti, workshopy českého jazyka zaměřené na tematické bloky (např. úřady, Finanční gramotnost, U lékaře, zákon o azylu- státní občanství), bezplatné daňové a právní poradenství, festivaly vietnamské kultury, spoluorganizátor Miss Vietnam České republiky.
In IUSTITIA, o. p. s.	2009	70	In IUSTITIA, o. p. s., poskytuje odborné sociální a právní poradenství a právní zastupování v trestním řízení obětí násilí z nenávisli - tzn. lidem, kteří byli napadeni z důvodu své barvy pleti, rasy, národnosti, náboženského vyznání, sexuální orientace, věku, zdravotního stavu či příslušnosti k sociální skupině. Realizujeme preventivní programy a zvyšujeme povědomí o problematice násilí z nenávisli prostřednictvím vzdělávacích aktivit pro specialisty (sociální pracovníci, policie, státní zástupci, vyučující), akcí pro veřejnost a komunikace s médii.
Sdružení pro integraci a migraci, o. s.	1992	1 400 + 400 anonymních konzultací	SIMI, o. s., již více než 20 let poskytuje odborné právní, sociální a psychosociální poradenství migrantům bez ohledu na jejich pobytový status. Migrantům a migrantkám radíme zejména v oblastech spojených s pobytem v České republice (řízení ve věcech pobytu, řízení o udělení mezinárodní ochrany aj.), zaměstnáním, bydlením, vzděláním, zdravotním pojištěním či s řešením obtížných životních situací. SIMI se dále aktivně podílí na tvorbě a ovlivňování migrační a azylové legislativy v České republice i EU.
La Strada Česká republika, o. p. s.	1998	450, z toho 50 v pobytových službách	La Strada Česká republika, o. p. s., je jedinou specializovanou organizací, která se v rámci České republiky výhradně věnuje poskytování pomoci obchodovaným a vykořisťovaným osobám. Cílem organizace je přispívat k odstranění obchodování s lidmi a vykořisťování a poskytovat podporu a ochranu vykořisťovaným, obchodovaným a vykořisťovaným a obchodováním ohroženým osobám. O dosažení tohoto cíle usiluje prací ve třech oblastech, jejichž vzájemné propojení umožňuje zohledňovat potřeby a problémy cílové skupiny ve všech činnostech (sociální služby, prevence a vzdělávání, lobby a advokační aktivity)
Organizace pro pomoc uprchlíkům, o. s.	1991	3 000	sociální a právní poradenství, pracovní poradenství, asistence se Státním integračním programem, vzdělávací aktivity pro odbornou i laickou veřejnost, lobbying, dobrovolnický program
InBáze, o. s.	2006	3 000	Posláním InBáze, o. s., je pomáhat migrantům a jejich rodinám v životě v České republice. Vytváříme bezpečný a otevřený prostor k vzájemnému poznávání a porozumění mezi českými občany a lidmi jiných národností a kultur. V komunitním centru pro migranty a českou veřejnost v Praze poskytujeme poradenské služby (právní, sociální, pracovní, psychoterapeutické) a komunitní aktivity zahrnující práci s druhou generací migrantů, práci s rodinami, multikulturní skupiny a osvětovou činnost. Organizujeme multikulturní festival Refufest v Praze a naše služby je možné využít také v rámci sociálního podniku Ethnocatering. Na odděleních pobytu cizinců OAMP MV působí naši interkulturní pracovníci, kteří zde pomáhají cizincům při vyřizování povolení k pobytu.
META, o. p. s. - Společnost pro příležitosti mladých migrantů	2004	1 250	Posláním organizace je aktivně přispívat k nastavování a z kvalitňování podmínek podporujících rovné příležitosti migrantů, a to především v oblasti vzdělávání jako jedné z podmínek úspěšného začleňování se do společnosti. Poskytujeme služby cizincům bez rozdílu typu pobytu a země původu. Nabízíme jim odborné sociální poradenství v oblasti vzdělávání, pracovní poradenství, vzdělávací aktivity (především kurzy českého jazyka) a podporu dobrovolníka. Podporujeme rovněž pedagogy všech stupňů škol, kteří se podílejí na začleňování žáků cizinců (jako žáků s odlišným mateřským jazykem) do českého vzdělávacího systému. Nabízíme jim k využití informační webový portál www.inkluzivniskola.cz , akreditované semináře zaměřené na začleňování žáků s odlišným mateřským jazykem, metodickou podporu a vytváříme pro ně výukové a metodické materiály.

²⁴ V tabulce jsou uvedeny pouze NNO, které poskytly údaje pro účely pražské koncepce.

Lačhe Čhave , o. s.	1997	300	Posláním o. s. Lačhe Čhave je působení v oblasti prevence a podpora rozvoje kultury, vzdělanosti a sociálních dovedností. Soustředí se především na volnočasové aktivity, prevenci kriminality a protidrogovou prevenci. Lačhe Čhave, o. s., pracuje s rodinami, dětmi a mládeží v hl. m. Praze. Poskytuje sociální služby (NZDM Rozhledna, SAS Domino), doučování v rodinách, vzdělávací semináře pro odborníky i veřejnost a zapojuje se do tvorby strategických a metodických dokumentů pro práci s národnostními menšinami a cizinci v České republice.
Program migrace - Člověk v tísni, o. p. s.	2003 (Program migrace)	přibližně 100 migrantů, kteří projdou workshopy + pravidelná komunikace s přibližně 150 zástupci médií	Od roku 2003 poskytuje Program migrace informační a mediální servis jak samotným migrantům, tak novinářům i široké veřejnosti. Naším cílem je poskytovat různorodé a objektivní zpravodajství o migrační tematice prostřednictvím webových stránek, sociálních sítí, tiskových zpráv a přímé komunikace s novináři. Kromě médií pracujeme také s migranty samotnými, pro které organizujeme workshopy mediální komunikace - cílem je poskytnout jim potřebné nástroje pro to, aby byl jejich hlas v mediálním i veřejném prostoru více slyšen.
Evropská kontaktní skupina, o. s.	2002	400	EKS, o. s., se věnuje vzdělávání dospělých a kariérovému poradenství, cílovými skupinami jsou migranti a migrantky (jak nově přichází tak ti, kteří zde žijí již řadu let), dále zaměstnanci/kyně veřejné a státní správy a odborníci/ice z oblasti migrace. Nabídka našich kurzů je široká – od výuky češtiny, přes sociokulturní témata, zaměstnávání a podnikání až po rozvoj osobních a profesních dovedností. V roce 2012 jsme za náš komplexní vzdělávací program pro kvalifikované migranty/ky získali první místo v soutěži Národní cena kariérového poradenství (pořádané centrem Euroguidance).
Poradna pro migranty a uprchlíky - Středisko Migrace Arcidiecézní charita Praha	1995	3 500	Cílem Střediska Migrace je poskytovat komplexní služby cizincům s různými typy pobytu na území hl. m. Prahy a Středočeského kraje. Zaměřujeme se hlavně na integraci cizinců, poskytování ambulantního a terénního sociálního a právního poradenství, asistenci na pracovištích OAMP MV a dalších úřadech, zajištění tlumočnických a překladatelských služeb, pořádání preventivních besed a kurzů českého jazyka, provozování volnočasových aktivit, pomoc cizincům v nouzi.
Multikulturní centrum Praha, o. s.	1999		Multikulturní centrum Praha, o. s., přispívá k lepšímu porozumění sociálním, ekonomickým a politickým procesům spojených s různorodou a multikulturní realitou české společnosti. Klíčovými oblastmi naší práce jsou migrace a integrace, sociální koheze a interkulturní a globální rozvojové vzdělávání. V oblasti migrace a integrace provozujeme webové stránky www.migraceonline.cz , podporující kritickou diskusi o migraci ve střední a východní Evropě. Více než 10 let systematicky monitorujeme českou migrační a integrační politiku, přispíváme jejímu rozvoji prostřednictvím výzkumu, podporou zájmů a lobbyingu a zvyšováním povědomí veřejnosti o migrační problematice.

Mezinárodní organizace

Mezinárodní organizace působící v oblasti migrace na území hl. m. Prahy, ale i celorepublikově, jsou dalším z důležitých aktérů lokální politiky zaměřené na integraci migrantů. Mezinárodní organizace mají dlouholetou zkušenost v této oblasti a často jsou to právě ony, které přináší zkušenosti ze zahraničí do českého prostředí.

Tab. 5: Přehled mezinárodních organizací poskytujících služby na území hl. m. Prahy²⁵

Název organizace	Rok založení	Průměrný počet klientů za kalendářní rok	Popis hlavní činnosti poskytované na území hl. m. Prahy
Mezinárodní organizace pro migraci	1997	500	Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) se řídí principem, že humánní a řízená migrace přináší užitek jak migrantům, tak i společnosti. IOM se zabývá poradenstvím migrantům, zejména těm, kteří se ocitnou v tíživé situaci, nemají potřebné cestovní doklady nebo se musí vrátit do země původu. IOM poskytuje vracejícím se migrantům reintegrační asistenci ve formě podpory podnikání, vzdělávání a rekvalifikace, reintegraci na trh práce aj. v domovských státech.
Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)	1992		UNHCR v České republice prostřednictvím programu ochrany a veřejných informačních aktivit podporuje vládní snahy o vytvoření komplexního, samostatného a udržitelného azylového systému. Aktivity v oblasti ochrany se zaměřují na zajišťování kvality rozhodnutí a následných služeb v oblasti integrace. UNHCR se aktivně podílí na přípravných fázích důležitých zákonů a snaží se zajistit dodržování azylového zákona.

²⁵ V tabulce je uvedena mezinárodní organizace, která poskytla údaje pro účely této koncepce.

MV a další resorty

MV zajišťuje koordinaci jednotlivých ministerstev a dalších subjektů zapojených do realizace národní koncepce. Z tohoto důvodu je pro hl. m. Praha i ICP stěžejní spolupráce právě s MV. Integrační politika hl. m. Praha se tedy realizuje v souladu s integrační politikou státu, která propojuje i další resorty (MPSV, MŠMT aj.).

Kraje České republiky

Hl. m. Praha v předchozích letech vždy oslovovalo a nadále bude oslovovat zástupce ostatních krajských úřadů České republiky k vzájemné výměně zkušeností a informací formou účasti na konferenci pořádané hl. m. Praha „Setkání národnostních menšin“, kde byla vždy věnována pozornost i vybraným tématům integrace migrantů.

Pokud aktuální situace vyžaduje konzultaci s krajskými úřady, pak specialista pro národnostní menšiny spolupracuje se zástupci jednotlivých krajských úřadů.

4. Integrační centrum Praha, o. p. s.

ICP je poměrně mladou organizací, která byla založena hl. m. Prahou a která si na počátku svého vzniku zvolila motto „**Praha – metropole všech**“. Toto motto odkazuje na ideu, že Praha jako metropolitní evropské město musí cíleně začleňovat migranty mezi občany majoritní společnosti a zároveň podporovat jejich přátelské soužití na území hl. m. Prahy. Kapitola 4.1 obsahuje historii, ale i možné směřování této společnosti.

4.1 Vznik Integračního centra Praha, o. p. s.

Založení ICP bylo odsouhlaseno usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1599 ze dne 25. října 2011 a následně schváleno usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 10/70 ze dne 4. listopadu 2011. ICP vzniklo k 14. 3. 2012 jako obecně prospěšná společnost. Hl. m. Praha posléze uspělo v žádosti o dotaci z EIF na projekt „Integrační centrum Praha (EIF 2011-04 a EIF 2012-14)“ (dále jen „Integrační centrum Praha“), který je kofinancován z rozpočtu hl. m. Prahy.

ICP bylo založeno za účelem realizace a koordinace integračních aktivit na lokální úrovni - na území hl. m. Prahy. ICP má úzký vztah ke svému zakladateli hl. m. Praze, se kterými nadále prohlubuje spolupráci a vazby. Již samotný vznik ICP vyjadřuje aktivní přístup hl. m. Prahy k oblasti integrace migrantů po vzoru všech evropských metropolí, pro které je toto téma již mnoho let prioritní záležitostí.

Aktivní přístup hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů, prohlubování spolupráce se všemi subjekty zabývajícími se tímto tématem, podpora a rozvoj integračních aktivit na celém území hl. m. Prahy je cestou k snadnější integraci migrantů do majoritní společnosti, podporou interkulturního soužití a sociální soudržnosti, ale i účinnou prevencí rizik, kterými se může stát nezvládnutá integrace.

Migranti jsou pro metropoli nejen zdrojem ekonomické prosperity, ale především jejím kulturním a sociálním obohacením. Uplatnění a participace migrantů ve všech oblastech života hl. m. Prahy s sebou přináší rozvoj města jako moderní a dobře fungující evropské metropole, kde jsou migranti vnímáni jako právoplatní obyvatelé.

4.2 Realizace projektu Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí

Provoz ICP je zajištěn v rámci projektu pod stejným názvem „Integrační centrum Praha“, který je ze 75 % financován z prostředků EIF a z 25 % kofinancován z rozpočtu hl. m. Prahy.

S ohledem na financování je cílová skupina klientů ICP omezena pouze na migranty ze třetích zemí (země mimo EU/EHP). Do cílové skupiny nadále nespádají žadatelé o mezinárodní ochranu a lidé s přiznanou mezinárodní ochranou. Ve výjimečných krizových případech spadají do cílové skupiny občané EU.

Na realizaci projektu ICP se podílejí 4 partnerské NNO, které mají dlouholeté zkušenosti s prací s migranty a jejich integrací do majoritní společnosti, a v této oblasti dosahují velmi dobrých výsledků – jedná se o: InBáze, o. s.; Organizaci pro pomoc uprchlíkům, o. s.; Poradnu pro integraci, o. s., a Sdružení pro integraci a migraci, o. s. Partnerské NNO zajišťují pro ICP poskytování odborného sociálního a právního poradenství. Partnerství mezi těmito organizacemi a ICP je ošetřeno partnerskou smlouvou, která jasně definuje práva a povinnosti všech partnerských stran. Partnerské NNO mají možnost kontroly kvality poskytování služeb ICP, ovlivňování dalšího směřování ICP a podporu projektu vzhledem ke třetím stranám.

ICP dále spolupracuje se 4 partnerskými MČ – MČ Praha 4, 12, 13 a 14, které poskytují zázemí pro pobočky ICP. Dále pak s ICP úspěšně spolupracují v oblasti integrace migrantů, rozvíjejí integrační aktivity a podílejí se na organizování kulturních a komunitních aktivit, které značně přispívají k přátelskému soužití mezi migranty a jejich českými sousedy v daných MČ.

ICP poskytuje následující služby pro migranty:

- sociální poradenství,
- právní poradenství,
- doprovod na úřady, asistence a komunitní tlumočení při jednáních,
- terénní práce v přirozeném prostředí migrantů nebo tam, kde se sdružují a pracují;
- práce s rodinami migrantů a psychologická pomoc,
- kurzy českého jazyka pro děti i dospělé,
- kurzy sociokulturní orientace formou odborných přednášek nebo exkurzí po památkách a významných místech hl. m. Prahy,
- bezplatný přístup k informacím (internet, PC, TV, cizojazyčná knihovna),
- prostor pro vlastní aktivity – zapůjčování prostor pro oslavy, setkání apod.;
- možnost dobrovolnictví,
- účast nebo spolupráce na kulturních a komunitních aktivitách.

ICP poskytuje následující služby pro odbornou veřejnost:

- asistence a odborná podpora při jednání s migranty,
- využití komunitních tlumočnicků při komunikaci s migranty,
- nabídka účasti na vzdělávacích seminářích zaměřených na migraci a integraci migrantů, seznamování s mezinárodními zkušenostmi;
- členství v RPP a Poradní platformě zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců,
- nabídka účasti nebo spolupráce na kulturních a komunitních aktivitách,
- prezentace služeb ICP na úřadech, v institucích, školách apod.

ICP poskytuje následující služby pro majoritní společnost:

- účast na kulturních a komunitních aktivitách, prostřednictvím kterých má veřejnost možnost seznámit se s kulturami migrantů zde žijících a podpořit tak svůj pozitivní vztah k migrantům,
- zapojení se do činnosti ICP na dobrovolnické bázi.

Pro ICP je velmi důležité zapojení samotných migrantů do realizace projektu a poskytování služeb. Z tohoto důvodu je více jak polovina zaměstnanců ICP samotných migrantů nebo lidí s migrantskou zkušeností a původem. Tato kulturní rozmanitost obohacuje nejen samotný pracovní tým ICP, ale je i důležitým faktorem k snadnějšímu pochopení problémů klientů ICP a nabídnutí kvalifikované pomoci, která je nejčastěji předávána v rodném jazyce klienta.

Do činnosti ICP se také aktivně zapojují dobrovolníci z řad migrantů, ale i zástupců české majoritní společnosti.

4.3 Budoucí směřování Integračního centra Praha, o. p. s.

Za dobu své existence se ICP dostalo do podvědomí odborné i laické veřejnosti, ale především samotných migrantů, jimiž jsou služby ICP ve velké míře využívány.

ICP se stalo partnerem několika NNO – českých i zahraničních, MČ, migrantských sdružení, školských zařízení, státních institucí a dalších subjektů. I nadále se bude ICP snažit o rozvoj spolupráce s co největším množstvím subjektů a jednotlivců a rozvoj stávajících i nových služeb vždy s ohledem na potřebnost a jejich využití ze strany cílové skupiny projektu.

Mezi hlavní priority činnosti ICP pro období do konce roku 2017 patří především následující:

- udržení kvality poskytovaných služeb,
- rozšíření kontrolních mechanismů pro minimalizaci snížení kvality poskytovaných služeb,
- případné rozšiřování poskytovaných služeb či oblastí, kde jsou služby poskytovány podle jasně formulované poptávky cílových skupin;
- případné rozšiřování cílových skupin podle potřebnosti a na základě realizovaných projektů,
- realizace dalších projektů v oblasti integrace migrantů,
- zlepšování stávajících spoluprací s dalšími institucemi a navazování nové spolupráce za účelem zvýšení efektivity či kvality poskytovaných služeb,
- zajištění odpovídajícího financování společnosti tak, aby ICP bylo schopno plnit svůj účel i v dalších letech;
- upevnění a stále zvyšování odborné a profesionální úrovně pracovního týmu ICP,
- soustavný rozvoj výkonnosti společnosti v oblasti styku s veřejností a zlepšení jejího obrazu navenek,
- odpovědná organizace platform a podobných subjektů za účelem koordinace systémových změn za účasti všech aktérů a samotných migrantů, kteří aktivně na systémových změnách participují;
- soustavný rozvoj manažerského a provozního kapitálu ICP,
- iniciace a participace na projektech, reprezentujících odpovědnost místní samosprávy k tématu integrace migrantů;
- soustavné hodnocení výsledků a poznatků práce ICP reflektovaných v inovativních přístupech a systémových změnách realizovaných projektů,

- prohlubování vztahu a spolupráce se svým zřizovatelem hl. m. Prahou.

ICP chce nadále vyvíjet svoji činnost v oblasti integrace migrantů na území hl. m. Prahy ve vizi toho, že se hl. m. Praha stane novým domovem mnoha migrantů a především „metropolí všech“.

5. Priority hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

V této kapitole je představeno 5 základních oblastí, jejichž efektivní naplňování ze strany hl. m. Prahy a dalších subjektů, povede k zajištění co nejlepších životních podmínek pro migranty a jejich snadnějšího zapojení do společnosti v procesu integrace a k harmonickému soužití migrantů a většinové společnosti.

Každá priorita obsahuje návrhy opatření, jejichž naplňování je odpovědností jednotlivých aktérů²⁶ integrace migrantů.

5.1 Analýza postavení migrantů na území hl. m. Prahy

Pro další práci subjektů zabývajících se integrací migrantů a zajištění kvalitních a dostupných služeb pro všechny migranty je zapotřebí realizace této komplexní analýzy v co nejbližší době – absence kvalitních a dostupných dat je stále velkým problémem nejen na území hl. m. Prahy.

Hl. m. Praha se rozkládá na velkém území, ale zastoupení zde žijících nebo pracujících migrantů se nedá nijak generalizovat. V hl. m. Praze existují lokality s větším nebo naopak menším počtem migrantů, ale samozřejmě i s rozdílným socioekonomickým statutem.

Cílem Analýzy postavení migrantů na území hl. m. Prahy je komplexní popis celkové situace migrantů na území hl. m. Prahy. Tato analýza se bude zaměřovat na popis situace migrantů, vzájemné interakce migrantů s majoritní společností a participaci ve veřejném prostoru města (participace na občanských a komunitních aktivitách), identifikace aktuálních/akutních potřeb a problémů migrantů a tzv. bariér integrace.

Výzkumným vzorkem by se mělo stát min. 1 000 respondentů z řad cílové skupiny pražské koncepce.

Doporučená výzkumná metodologie:

- kvantitativní dotazníkové šetření,
- sekundární analýza stávajících dat z realizovaných výzkumů,
- kvalitativní focus groups se zástupci MČ, sociálními pracovníky a jinými odborníky.

Zadání realizace této analýzy a jejího finančního zajištění bude mít na starosti MHMP, ale je zapotřebí, aby při zadávání obsahu této analýzy byla ke spolupráci přizvána RPP, jejíž členové mají zkušenosti s prací s migranty a dalšími odborníky – především sociology a akademiky, kteří mají naopak zkušenosti s realizací analýz.

Výsledky této analýzy budou podkladem pro aktualizaci pražské koncepce tak, aby bylo zajištěno přesné zacílení, efektivnost a hospodárnost navrhovaných opatření. Zároveň budou na základě této analýzy nastaveny monitorovací mechanismy, systém kontroly naplňování pražské koncepce a zlepšování podmínek pro migranty žijící na území hl. m. Prahy.

Návrhy opatření:

- v roce 2014 zajistit v rámci RPP a dalších odborníků specifikaci oblastí, na něž by se tato analýza měla zaměřit (*MHMP, RPP, ICP a další odborníci*);
- v roce 2015 zajistit realizaci této analýzy tak, aby její výsledky byly veřejnosti přístupné nejpozději do konce roku 2015 (*MHMP*).

²⁶ Odpovědní aktéři jsou vždy uvedeny v závorce u jednotlivých návrhů opatření.

5.2 Financování integrace migrantů na území hl. m. Prahy

V období ekonomické nestability je velmi těžké vyčlenit dostatečné finanční zdroje na oblasti, které nejsou v rámci České republiky těmi prioritními. Právě oblast integrace migrantů je v České republice stále opomíjena a oproti jiným sociálním oblastem (sociální péče, prevence aj.) je na ní vyčleněno podstatně méně financí, jak z rozpočtu hl. m. Prahy, tak i z jiných zdrojů. Je důležité na tomto místě zdůraznit, že v rámci členských států EU – především západoevropských – je alokace finančních zdrojů věnovaných na integraci migrantů zcela neporovnatelně vyšší než v České republice.

Ekonomická migrace, která v České republice představuje 80 % z celkové migrace, je jedním z důležitých faktorů pro fungování české ekonomiky a rozvoje státu. Nejvíce migrantů žijících v České republice, a především na území hl. m. Prahy, je ekonomicky aktivních. Příliv nových, ekonomicky aktivních migrantů je nutné podporovat a na území hl. m. Prahy jim vytvářet takové podmínky, aby se mohli stát součástí metropole a přispívat k jejímu rozvoji. Je tedy nutné, aby byly integrační aktivity podpořeny v dostatečné míře nejen politicky, ale i finančně.

Hl. m. Praha poskytuje každoročně ze svého rozpočtu finanční prostředky určené přímo na oblast integrace migrantů. Jedná se o podporu aktivit občanských sdružení migrantů a organizací pracujících v oblasti integrace migrantů na území hl. m. Prahy prostřednictvím grantového řízení „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“, které hl. m. Praha vyhlašuje pravidelně od roku 2006²⁷. Dále jsou poskytovány finanční prostředky na zajištění podpory činnosti ICP, projektů jednotlivých MČ a vlastních projektů pořádaných přímo hl. m. Prahou pro odborníky a veřejnost (např. konference, semináře, tematické výstavy). Do budoucna je žádoucí, aby se finanční prostředky hl. m. Prahy věnované na integraci migrantů navyšovaly úměrně potřebám a bylo tak možné podporovat projekty subjektů, které dosahují dobrých výsledků a podporují integraci migrantů do české majoritní společnosti.

Aktivity v oblasti integrace migrantů jsou financovány hl. m. Prahou rovněž prostřednictvím grantových řízení²⁸ ostatních pracovišť MHMP. Jedná se o granty na podporu sociálních služeb, vzdělávacích aktivit, volnočasových aktivit určených dětem a mládeži a preventivní opatření vztahující se k oblasti bezpečí.

Další finanční prostředky (mimo rozpočet hl. m. Prahy) na danou oblast je možné čerpat prostřednictvím fondů EU, prostřednictvím jednotlivých ministerstev nebo jiných zdrojů (např. nadace, soukromí dárci).

5.2.1 Granty

Hl. m. Praha bude i nadále podporovat projekty v oblasti integrace migrantů prostřednictvím speciálního grantového řízení - „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“.

V rámci grantového řízení jsou vyhlašovány 2 programy:

²⁷ Přehled finanční podpory z rozpočtu hl. m. Prahy je uveden v příloze č. 5: Přehled finanční podpory z rozpočtu hl. m. Prahy v uplynulých letech v rámci grantového řízení „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“ a poskytnutá podpora Integračnímu centru Praha, o. p. s.

²⁸ Tyto granty nejsou určeny výslovně pro integraci migrantů, ale mohou o ně žádat také organizace, jejichž cílovou skupinou jsou právě migranti.

- Program č. 1 - zaměřený na kulturní, společenskou a osvětovou činnost související se vztahem k integraci migrantů v hl. m. Praze;
- Program č. 2 - zaměřený na publikační činnost, související se vztahem k integraci migrantů v hl. m. Praze.

K uvedeným programům se mohou se svými projekty přihlásit občanská sdružení a organizace pracující v oblasti integrace migrantů. Tyto projekty podporují aktivity zaměřené na uchování a rozvoj kulturních hodnot, na rozvoj komunikace a dialogu mezi migranty a majoritou v hl. m. Praze a přispívají k vzájemnému tolerantnímu soužití ve společnosti. V rámci programu č. 1 mohou žádat o finanční podporu také MČ.

Podpora projektů napomáhajících integraci migrantů je poskytována hl. m. Prahou i formou grantových řízení vyhlášených dalšími pracovišti MHMP v oblastech, jakými jsou např.:

- oblast sociálních služeb – jedná se o grantové řízení určené pro projekty subjektů, které poskytují služby v oblasti sociální péče; o granty mohou žádat všechny subjekty, které jsou poskytovateli sociálních služeb a mají registraci na poskytování sociální služby podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, poskytují sociální služby na území hl. m. Prahy nebo občanům hl. m. Prahy;
- využití volného času dětí a mládeže - jedná se o grantové řízení podporující subjekty působící v oblasti volného času dětí a mládeže; programy jsou určeny pro NNO, které mají ve svých stanovách zakotvenou práci s dětmi a mládeží ve volném čase a patří k některému z typů, které vznikly podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (oba uvedené zákony byly k 1. 1. 2014 zrušeny zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník); dále střediska volného času podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; cílovou skupinou jsou pražské děti školního věku a studující mládež do 26 let; realizace projektů musí mít dopad na tuto skupinu;
- prevence kriminality - grantové řízení určené na projekty subjektů, které působí v oblasti prevence kriminality (např. NNO, PČR, MČ).

Návrhy opatření:

- zajištění smysluplné a účelné finanční podpory občanským sdružením migrantů a organizacím pracujícím v oblasti integrace migrantů prostřednictvím grantového řízení hl. m. Prahy zaměřeného přímo na oblast integrace migrantů „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“ (**MHMP**),
- zajištění finanční podpory občanským sdružením migrantů a organizacím pracujícím v oblasti integrace migrantů v rámci dalších grantových řízení hl. m. Prahy (**MHMP**),
- zajištění vzájemné komunikace a spolupráce jednotlivých grantových pracovišť MHMP pro možnost efektivního a účelného využívání finančních prostředků poskytovaných z rozpočtu hl. m. Prahy na projekty integrace migrantů (**MHMP**),
- finanční podpora projektů, které jsou zaměřeny na poradenství v oblasti informování migrantů o právech a povinnostech v oblasti zaměstnanosti a uplatnění na pracovním trhu; toto doporučení působí preventivně vůči nelegálnímu zaměstnávání a vykořisťování migrantů na území hl. m. Prahy (**MHMP**);
- zaměření programů grantového řízení pro oblast integrace migrantů tak, aby reagovalo na aktuální vývoj v dané oblasti, a to na základě doporučení Komise (**MHMP, Komise**);

- podpora škol a školských zařízení na území hl. m. Prahy v aktivitách podporujících integraci migrantů, které jsou určeny dětem a mládeži - např. podpora výuky českého jazyka na školách, výchovně edukativní programy (*MHMP, MČ, ICP, NNO*);
- zajištění finanční podpory aktivit integrace migrantů realizovaných přímo jednotlivými MČ v rámci grantového řízení pro oblast integrace migrantů „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“ (*MHMP, MČ*),
- poskytování finanční podpory prostřednictvím grantového řízení pro oblast integrace migrantů zejména těm projektům, které žádají hl. m. Prahu o spolufinancování projektu a jsou postaveny na vzájemné spolupráci všech subjektů (*MHMP, Komise*);
- aktivizace jednotlivých MČ k přípravě projektů zaměřených na integrační aktivity a pravidelné informování o možnostech financování integračních aktivit (*MHMP, MČ, ICP, NNO*).

5.2.2 Financování Integračního centra Praha, o. p. s.

Z hlediska dalšího financování v oblasti integrace migrantů je prioritou finanční podpora obecně prospěšné společnosti, kterou hl. m. Prahy založilo za účelem systematické a komplexní práce v oblasti integrace migrantů na území hl. m. Prahy - ICP.

Jedná se zejména o zajištění provozu a činnosti ICP formou spolufinancování projektů ze strany hl. m. Prahy, které jsou a budou podpořené z fondů EU (např. EIF).

Financování ICP hl. m. Prahou vychází z potřeby zajištění provozu a činnosti ICP tak, aby byly naplňovány cíle a poslání, za kterými byla hl. m. Prahou založena.

Návrhy opatření:

- zajištění finanční podpory provozu a činnosti ICP ze strany hl. m. Prahy, a to primárně formou spolufinancování projektů, které jsou a budou podpořeny z fondů EU (např. EIF) a státního rozpočtu (*MHMP*);
- v případě potřeby přímá dotace z rozpočtu hl. m. Prahy pro zajištění provozu a činnosti ICP (*MHMP*),
- v případě nutnosti podpoří hl. m. Praha ICP formou bezúročných půjček, která zajistí finanční krytí překlenovacího období, než bude ICP proplacena závěrečná platba projektu podpořeného z fondů EU (např. EIF), případně než bude schválen navazující projekt (*MHMP*).

5.2.3 Projektové financování

V oblasti integrace migrantů podporuje hl. m. Praha vlastní projekty, které přímo pořádá nebo se podílí na jejich realizaci formou spoluorganizátorství. Jedná se zejména o akce, kterými je oslovena pražská veřejnost a současně i migranti žijící v hl. m. Praze (prezentace aktivit hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů, spolupráce na kulturních akcích jednotlivých MČ atd.). Zejména pro odborníky jsou určeny semináře a konference zaměřené na aktuální témata integrace migrantů.

Při realizaci těchto projektů hl. m. Praha vždy spolupracuje s organizacemi pracujícími v oblasti integrace migrantů a jednotlivými MČ. Do budoucna se prohloubí spolupráce s vědeckými institucemi a vysokými školami – českými i zahraničními (školení, konference, výzkumy apod.).

Návrhy opatření:

- hl. m. Praha se i nadále zaměří na realizaci vlastních projektů v oblasti integrace migrantů a současně poskytne finanční prostředky na jejich zajištění (*MHMP*),
- v rámci vlastních aktivit bude i nadále realizována podpora projektů, které jsou založené na vzájemné spolupráci mezi jednotlivými subjekty, na práci v oblasti integrace migrantů, etnických menšin, dodržování lidských práv a interkulturního vzdělávání (*MHMP, ICP, RPP, vzdělávací instituce, NNO, MČ*).

5.2.4 Financování na lokální úrovni

Nejefektivnějšími jsou z hlediska integrace migrantů opatření realizovaná na lokální úrovni. V případě hl. m. Prahy se jedná o jednotlivé MČ, které jsou velmi rozmanité, a to i z hlediska skladby obyvatel podle státní příslušnosti a jejich počtu.

Od června 2013 dochází k setkávání zástupců jednotlivých MČ a MHMP na Poradní platformě zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců, kde je možné se seznámit s činností různých NNO a MČ, se zákony a trendy v oblasti integrace migrantů, zahraniční zkušeností a také s možnostmi čerpání různých dotačních titulů. Zároveň se mohou zástupci MČ účastnit i RPP. Vzhledem k současné nastavené formě spolupráce bude docházet k co možná nejprovázanějším a nejefektivnějším krokům na poli integrace migrantů.

Financování MČ má podobný systém jako financování hl. m. Praha, tj. financování prostřednictvím přidělování dotací (grantů, darů) a financování vlastních projektů.

Financování prostřednictvím dotací probíhá nejčastěji na základě podání žádosti právnických (nejčastěji NNO) či fyzických osob o financování jejich projektů (může se taktéž jednat o různé oblasti – integrace migrantů, protidrogová prevence, prevence kriminality, podpora nízkoprahových klubů pro děti a mládež apod.).

MČ zároveň realizují a financují vlastní projekty. Většinou se jedná o pořádání nebo finanční spoluúčast na různých komunitních akcích, seminářích nebo vzdělávacích aktivitách na podporu integrace migrantů.

MČ mohou rovněž na realizaci vlastních projektů čerpat dotace. Nejčastěji se jedná o státní dotaci prostřednictvím MV na realizaci emergentních projektů, které se realizují od roku 2009. Od roku 2013 se již projekty nenazývají emergentními, ale jsou označeny pouze jako projekty obcí na podporu integrace cizinců. Prostřednictvím těchto projektů reagují jednotlivé MČ na aktuální problémy v dané lokalitě nebo aktivity projektu slouží preventivně proti vzniku negativních jevů a třecích ploch v komunitě a společnosti.

Od roku 2013 mohou MČ také žádat o poskytnutí grantu v rámci grantového řízení hl. m. Prahy zaměřeného na oblast integrace migrantů „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“. Veškeré aktivity vedoucí k naplňování cílů integrace migrantů, které realizují přímo MČ, jsou nezbytné a musejí být ze strany hl. m. Prahy a dalších subjektů i nadále finančně a politicky podporovány.

Návrhy opatření:

- hl. m. Praha bude spolupracovat s MČ při přípravě jejich vlastních projektů zaměřených na oblast integrace migrantů (*MHMP, MČ, Poradní platforma zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců, ICP*),
- hl. m. Praha finančně podpoří prostřednictvím zvláštní dotace (mimo rámec grantového řízení) projekt MČ v případě, že aktuální situace na dané MČ bude vyžadovat okamžité řešení (*MHMP, MČ*);

- zajištění podpory a informovanosti MČ o možnosti podání žádosti o grant v rámci grantového řízení pro oblast integrace migrantů „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“ a dalších možností financování (*MHMP, Poradní platforma zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců, ICP*).

5.3 Informovanost

Proces přestěhování, a tím více do jiné země, s sebou vždy přináší větší či menší potřebu adaptace na nové prostředí a potřebu získávání nových informací. Příchod migrantů představuje adaptační výzvu nejenom pro ně samotné, ale samozřejmě i pro společnost, do které vstupují. Především v hl. m. Praze je situace velmi unikátní, což je dáno tím, že je hl. m. Praha nejatraktivnějším městem v zemi pro migranty i české občany z jiných krajů. Velký počet obyvatel, anonymita velkého města, uzavřenější vztahy mezi lidmi a sousedy typické pro velké město jsou faktory, které ovlivňují způsob vyhledávání informací a výběr zdroje informací.

Dostupnost informací, způsob předávání informací, povaha zdroje a výběr těchto informací hraje v procesu adaptace na nové prostředí důležitou roli. **Zvyšování informovanosti** je jednou z hlavních a nejdůležitějších priorit pražské koncepce. Informace nemohou mířit pouze k nově přistěhovaným Pražanům, ale i k zaměstnancům profesí, které se primárně migranty nezabývají, ale stále častěji se s nimi setkávají (učitelé, policisté, úředníci státní správy a samospráv, lékaři, atd.), a samozřejmě i k širší veřejnosti, zejména k zástupcům majoritní společnosti.

Zatímco se migranti spoléhají spíše na vlastní krajany a zprostředkovatele jakožto své primární zdroje informací a neziskové poradenské služby či informační letáky mají spíše doplňkový charakter, odborníci a česká veřejnost se obvykle obrací primárně na autority z řad majority (učitelé, policie, úředníci, atd.).

Informovanost musí být tedy zaměřena na všechny aktéry dynamického procesu integrace migrantů – tedy jak na samotné migranty, tak i českou odbornou a laickou veřejnost.

Informovanost migrantů

Na základě zkušeností všech členů RPP i Platformy migrantů je zapotřebí zvyšovat informovanost migrantů v otázkách jejich práv a povinností, všeobecného přehledu a orientace ve společnosti, která v sobě zahrnuje orientaci ve fungování hl. m. Prahy, MČ, NNO, orgánů státní správy, dalších institucí apod. Cílem je osamostatnění migrantů, eliminace krizových situací vyplývajících z neznalosti a tím zjednodušení procesu integrace migrantů.

Informovanost pracovníků samosprávy, státní správy a dalších odborníků

Zvyšováním informovanosti úředníků státní správy, pracovníků místní samosprávy, zdravotnických a vzdělávacích zařízení, jakožto i volených zástupců, se zefektivní vzájemná komunikace mezi veřejnou správou a cílovou skupinou tak, aby se snížila pravděpodobnost kulturně podmíněných nedorozumění a usnadnilo se vzájemné pochopení a respekt ke specifickým potřebám komunit i jednotlivců. Odborní pracovníci by měli být pravidelně vzděláváni v právech a povinnostech migrantů vzhledem k jejich pobytovému statusu, a zejména pak vzděláváni v otázkách migrace, integrace a interkulturní komunikace tak, aby byla zajištěna co nejlepší vzájemná komunikace, podpora činnosti odborníků, ochrana práv migrantů a prevence nežádoucích jevů plynoucích ze vzájemné neznalosti.

Informovanost majoritní společnosti

Integrace je obousměrným procesem, proto je důležitá aktivita jak ze strany samotných migrantů, tak i ze strany majoritní společnosti. V návaznosti na vytváření přátelského soužití majoritní společnosti a komunit migrantů je nutná podpora integračních aktivit (kulturní a komunitní akce) a osvětová činnost směrem k majoritě, která představí kultury migrantů a sníží tak riziko xenofobního nebo rasistického myšlení/jednání ze strany členů majoritní společnosti. Žádoucí je také těžit z přínosů různorodosti ve společnosti a v hl. m. Praze, která může přinést v současném globalizovaném světě mnohé socioekonomické výhody.

Vzájemná informovanost jednotlivých zainteresovaných skupin o vlastních aktivitách

K usnadnění propojení činností a lepší koordinaci všech subjektů věnujících se integraci migrantů na území hl. m. Prahy je zapotřebí vytvoření sítě MČ a jimi spravovaných institucí, NNO, ICP a migrantských organizací tak, aby docházelo k snadnějšímu sdílení informací, zkušeností a trendů v oblasti integrace migrantů.

Podpora šíření informací musí být prioritou dlouhodobého charakteru, informační okruhy a způsob předávání informací musí být neustále aktualizovány a informační prostředky, především informační portál, musí být živými nástroji, které se budou stále vyvíjet.

5.3.1 Informační webový portál

V rámci pražské koncepce podporujeme vznik pražského informačního webového portálu, jehož cílem by bylo vytvoření účinného a efektivního kanálu předávání informací směrem k migrantům, odborníkům a široké veřejnosti, a dále vytvoření prostoru pro sdílení zkušeností a informací, pro zasíťování (*networking*) institucí a organizací napříč jejich zaměřením a polem působnosti, včetně jednotlivých migrantů a organizací sdružujících migranty.

Informace musí být jasné, stručné, srozumitelné, rychle dostupné a průběžně aktualizované. Informační webový portál bude složit jak samotným migrantům, tak pracovníkům samosprávy, státní správy a jiných odborníkům a české veřejnosti.

Návrhy opatření:

- finanční a technická podpora vzniku informačního webového portálu v českém jazyce a v jazykových mutacích migrantů (**MHMP**),
- obsahová tvorba informačního webového portálu, pravidelné aktualizace všech oblastí, důraz na správnost informací po jazykové i obsahové stránce (**MHMP, ICP, RPP, MČ, NNO, migranti**).

5.3.2 Distribuce tištěných materiálů

Pro mnoho zde žijících migrantů není připojení k internetu běžnou a snadno dostupnou metodou jak získávat aktuální informace. Informační letáky v tištěné podobě v tomto případě představují lehce dostupný a šířitelný zdroj informací, který skýtá široké možnosti využití, a to i bez vysokých finančních nákladů.

Letáky MHMP vytvořené pro migranty přijíždějící či žijící na území hl. m. Praha by poskytovaly základní informace o životě, resp. usazení se ve městě, a stěžejní odkazy na místa, kam se obrátit k řešení svých základních životních situací.

Návrhy opatření:

- finanční zajištění tvorby, tisku a pravidelné aktualizace informačních letáků v jazykových mutacích migrantů (*MHMP*),
- zajištění obsahové tvorby materiálu, správnost uváděných informací po obsahové i jazykové stránce (*MHMP, ICP, NNO, MČ, RPP*);
- zajištění distribuce tištěných materiálů, tak aby jejich dostupnost byla celopražská (*MHMP, ICP, NNO, MČ, RPP*).

5.3.3 Role Poradní platformy zástupců městských částí a Magistrátu hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

V průběhu roku 2013 vytvořilo hl. m. Praha ve spolupráci s ICP Poradní platformu zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců, která se schází v pravidelných intervalech několikrát ročně. Tato platforma je místem, kde se setkávají zástupci MČ Praha 1-22 a MČ Praha – Libuš, a kde dochází ke sdílení novinek, zkušeností a informací z oblasti integrace cizinců na národní, ale především lokální úrovni.

Pravidelný kontakt všech zástupců MČ, MHMP a ICP je zárukou zvyšování informovanosti místní samosprávy, snadnější koordinace integračních aktivit, ale především aktivní vyjádření MČ, že oblast integrace migrantů je jednou z priorit dobře fungujících obcí.

Prioritou je tedy podpora pravidelné a dlouhodobé realizace této platformy, která je jedinečným nástrojem komunikace mezi důležitými aktéry integrace migrantů.

Návrh opatření:

- podpora pravidelné a dlouhodobé realizace Poradní platformy zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců (*MHMP, ICP, MČ*).

5.3.4 Informační a mediální kampaň pro veřejnost

Téma migrace a integrace migrantů je stále minoritním a okrajovým tématem, kterému se v českém prostředí nevěnuje příliš pozornosti. V českých médiích je pak často toto téma spojováno s negativními jevy, jakými jsou kriminalita, nelegální pobyt apod.

Informační a mediální kampaň pro veřejnost by byla osvětovou (tzv. awareness raising) podprahovou kampaní s cílem informovat veřejnost o tom, že migranti v hl. m. Praze žijí, odkud a z jakého důvodu přicházejí, co dělají apod. Hlavním cílem této kampaně je vytvoření a podpora pozitivního a především pravdivého obrazu o migrantech, který není vystaven na stereotypním smýšlení.

Tato kampaň bude vycházet ze sloganu, který pro svou komunikaci již používá ICP a který odkazuje na přímé zapojení migrantů do veřejného života hl. m. Prahy – „Praha – metropole všech“.

Tato kampaň by měla především využít již existujících materiálů a prostředků a měla by být postavená jako doplněk k PR aktivitám, které hl. m. Praha již na poli integrace migrantů vyvíjí nebo bude vyvíjet. Tato kampaň bude zaměřena na širokou českou veřejnost, migranty, zaměstnavatele a odbornou veřejnost.

Návrhy opatření:

- zajištění dostatečných finančních prostředků pro realizaci informační a mediální kampaně pro veřejnost (*MHMP*),

- realizace informační a mediální kampaně pro veřejnost (*MHMP, ICP, RPP, NNO, MČ*).

5.3.5 Mezinárodní konference v oblasti integrace migrantů

Sdílení zkušeností i mezi zahraničními partnery – především se státy západní Evropy, které mají mnohem rozsáhlejší zkušenosti s integrací migrantů, vnímáme jako velmi užitečné. K tomuto účelu doporučujeme, aby se hl. m. Praha stalo organizátorem mezinárodní konference v oblasti integrace migrantů, která přivede do hl. m. Prahy odborníky se zkušenostmi s integrací migrantů a zároveň přispěje k zviditelnění hl. m. Prahy jako jedné z evropských metropolí, která se integrací migrantů intenzivně zabývá.

Obsahem této konference bude zhodnocení stávajících opatření pražské koncepce a jejich implementace do praxe, sdílení zkušeností z realizací integračních aktivit v různých evropských metropolích a získání nových poznatků a zkušeností od zahraničních partnerů.

Tato konference by měla být zrealizována na konci platnosti pražské koncepce, aby mohla být zároveň zhodnocením jejího naplňování a vyhodnocením její efektivity.

Návrhy opatření:

- zajištění dostatečných finančních prostředků pro uspořádání mezinárodní konference v oblasti integrace migrantů (*MHMP*),
- uspořádání mezinárodní konference v oblasti integrace migrantů za účelem výměny zkušeností mezi celostátními i mezinárodními aktéry na poli integrace cizinců (*MHMP, ICP, NNO, MČ*).

5.3.6 Využívání již existujících informačních a komunikačních kanálů

V dosavadních letech vznikla řada informačních a komunikačních kanálů, které jsou migranty či profesionály přicházejícími s nimi do styku využívány v různé míře a pro různé účely. Mnohé z těchto kanálů mohou sloužit jako zdroj informací či inspirace při tvorbě a realizaci ostatních doporučení v rámci priority Informovanost i dalších priorit pražské koncepce.

Například odkazy na existující webové stránky mohou být shromážděny na chystaném informačním portálu či využity k propagaci vzdělávacích aktivit pro profesionály, propagaci informační kampaně atd. Pro podobné účely může být rovněž využito i rozhlasového a televizního vysílání. Tištěná média mohou navíc sloužit i k distribuci informačních letáků.

V rámci tohoto doporučení je zapotřebí poukázat i na potřebu šíření informací v přirozeném prostředí migrantů. Z praxe NNO vyplývá, že forma tzv. terénní práce je s cílovou skupinou migrantů efektivní a potřebná.

Jiné komunikační kanály:

- letáky a publikace NNO a ICP,
- terénní práce a další činnosti ICP,
- zpravodaje/radniční noviny MČ a jejich webové stránky,
- nástěnky umístěné na úřadech MČ, cizinecké policii, OAMP MV a další
- kulturní, komunitní a jiné akce;
- propagace služeb NNO a ICP v dopravních prostředcích,
- mediální kanály (TV, rádia) s důrazem na pořady týkající se oblasti migrace/integrace.

Návrhy opatření:

- aktivně podporovat využití všech dostupných informačních a komunikačních prostředků, využití jejich rozsahu a možností oslovení cílových skupin této priority (**MHMP, ICP, NNO, MČ, RPP**);
- podpora práce s migranty v jejich přirozeném prostředí (místo bydliště, zaměstnání/podnikání, sdružování se, trávení volného času apod.) (**MHMP, NNO, ICP, MČ**).

5.3.7 Aktivní zapojení migrantů do veřejného života

Aktivní zapojení migrantů do veřejného života, tedy jejich aktivizace a participace, jsou podmíněné jejich integrací do společnosti a soužitím s českými občany. Důležitým faktorem integrace a soužití je pocit příslušnosti migrantů k místní společnosti a zájem o dění v místě bydliště. Ze sondy realizované v rámci studie o občanské a politické participaci²⁹ vyplynulo, že zájem o občanskou a politickou participaci mezi migranty existuje a má smysl jej podporovat a umožnit její realizaci.

Možností zapojení migrantů je v současnosti více:

a) **do veřejného života**: mohou být aktivní prostřednictvím svého působení v organizacích a institucích, například formou práce jako interkulturních pracovníků nebo komunitních tlumočnicků, a tím pomoci dalším svým spoluobčanům začlenit se a účastnit se života společnosti; další možností je zakládání migrantských *občanských sdružení*, jejichž počet a aktivity rok od roku vzrůstají;

b) do děje, který se migrantů týká, např. **vytvoření koncepčních materiálů**: Platforma migrantů organizovaná ICP nabízí migrantům jedinečnou možnost zapojit se do sféry tvorby veřejných politik, do které jinak nemají možnost vstupovat;

c) **do fungování subjektů pracujících v oblasti integrace** migrantů na území hl. m. Prahy: jako pracovníci, dobrovolníci, interkulturní pracovníci/komunitní tlumočníci apod.

V oblasti aktivizace migrantů a jejich občanské participace je velice důležitá podpora politické participace migrantů, a to obzvláště na lokální úrovni, kde žijí a kde se jich proto velmi dotýkají rozhodnutí místních samospráv. I přesto, že je podpora politické participace migrantů již řadu let zakotvena v národní koncepci, a že na potřebnost zapojit migranty do volebních procesů poukazuje i veřejný ochránce práv a Rada vlády pro lidská práva, tento návrh zůstává bez legislativních změn. Tato problematika je pravděpodobně otázkou blízké budoucnosti. Řešení otázky politické participace migrantů není možné zakotvit v pražské koncepci, proto zde pouze na fakt důležitosti politické participace migrantů poukazujeme.

Návrhy opatření:

- podpora motivace a aktivní participace MČ na integračních aktivitách v rámci Poradní platformy zástupců MČ a MHMP pro oblast integrace cizinců (**MHMP, MČ, ICP**),
- zajištění šíření informací o možnostech zapojení MČ do grantových řízení hl. m. Prahy, ale i MV a jiných subjektů, které jsou každoročně vypisovány na téma integrace migrantů (**MHMP, ICP, MČ**);
- informování úřadů o možnostech využívání služeb migrantů jako interkulturních pracovníků/komunitních tlumočnicků³⁰ (**MHMP, ICP, NNO, MČ, RPP**)

²⁹ Redlová, P. (ed.) (2012) *Veřejná a politická participace cizinců*, Praha 2012.

³⁰ Tito pracovníci pomáhají ve vyspělých evropských zemích státním i lokálním úřadům a institucím v lepší komunikaci s úředníky, pomáhají v případech jazykové a kulturní bariéry, působí preventivně proti vzniku konfliktů a podporují integraci dalších migrantů.

- podpora přátelského soužití hostitelské společnosti a komunit migrantů, ale také mezi jednotlivými komunitami migrantů navzájem; soužití by mělo být podporováno jak projekty informačními, PR, kde se hl. m. Praha viditelně přihlásí k myšlence podpory motto „Praha – metropole všech“, tak zároveň i na lokální, sousedské úrovni, tedy úrovni jednotlivých MČ; jedná se i o prevenci uzavřenosti jednotlivých komunit a možných sociálních dopadů z toho plynoucích (*MHMP, ICP, NNO, MČ, RPP*).

5.4 Vzdělávání

Vzdělávání představuje jeden z klíčových předpokladů pro úspěšné naplňování integračního procesu. Vzdělávání dostupné nově příchozím migrantům je cestou k překonání jazykových i kulturních bariér mezi nimi a majoritní společností. Osvojením společného jazyka a poznáním kulturních aspektů každodenního života se posiluje sociální soudržnost, zvyšuje se potenciál pro uplatnění na trhu práce a rovné příležitosti. Koncepce vzdělávacích služeb, která reflektuje vzdělávací potřeby migrantů, je také prostředkem k ekonomické stabilitě migrantů.

Zásadním způsobem se liší vzdělávací potřeby dospělých migrantů a vzdělávací potřeby dětí migrantů. Zatímco vzdělávání dětí je poměrně detailně upraveno právními předpisy, vzdělávání dospělých představuje oblast, které se doposud věnovalo minimum pozornosti. Týká se to nejen jazykového vzdělávání, ale i odborné přípravy k zaměstnání (např. minimum rekvalifikačních kurzů pro migranty).

Po stránce legislativní je právo na vzdělávání zakotveno v nadnárodních i mezinárodních dokumentech. Základním mezinárodním dokumentem je Všeobecná deklarace lidských práv, ze které vychází ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. (dále jen „Listina základních práv a svobod“). Podle čl. 26 Všeobecné deklarace lidských práv a čl. 33 Listiny základních práv a svobod patří právo na vzdělání mezi základní lidská práva. Právo na vzdělání migrantů je explicitně vyjádřeno v čl. 22 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, čl. 28 Úmluvy o právech dítěte a čl. 5 Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace.

Klíčovými národními právními dokumenty jsou školský zákon, podle něhož mají všechny děti včetně dětí migrantů právo a povinnost na základní školní vzdělání; přičemž v § 20 školského zákona je explicitně vyjádřeno právo dětí migrantů na podporu výuky českého jazyka a v § 108 školského zákona uznávání zahraničního vzdělání. Dále se jedná o zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, který v § 70 upravuje získání znalostí českého jazyka.

K zabezpečení vzdělávání migrantů vydalo MŠMT vyhlášku č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášku č. 348/2008 Sb., o výuce a zkouškách znalosti českého jazyka pro účely získání povolení k trvalému pobytu na území České republiky. Důležitým právním předpisem je též vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb., kterou je nedostatečná znalost vyučovacího jazyka uznána jako speciální vzdělávací potřeba.

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje migrantům, kteří jsou vedeni jako uchazeči o zaměstnání³¹, účast na vzdělávacím programu

³¹ Na registraci do evidence uchazečů o zaměstnání vedené úřadem práce mají nárok migranti s následujícími druhy pobytu:

a) občané EU,

b) rodinní příslušníci občana EU, pokud se prokáže uděleným přechodným pobytem nebo potvrzením, že o něj požádali;

či rekvalifikačním kurzu. Na tuto formu vzdělání není právní nárok, vždy záleží na souhlasu příslušného úřadu práce.

Mezi hlavní priority národní koncepce patří znalost českého jazyka migrantů (dětí i dospělých), ekonomická soběstačnost (informovanost o právech, povinnostech a podmínkách zaměstnávání a podnikání v České republice), orientace migranta ve společnosti a vzájemné vztahy migrantů a majoritní společnosti. Uskutečňování těchto priorit se z velké části týká právě oblasti vzdělávání, ať už přímo migrantů nebo odborníků s nimi pracujících.

MV prostřednictvím EIF podpořilo vznik regionálních Center na podporu integrace cizinců, která m.j. poskytují kurzy českého jazyka pro děti i dospělé migranty a vzdělávací semináře i pro odborníky s migranty pracujícími.

MV dále zajistilo na základě usnesení vlády České republiky dotační programy a podpořilo realizaci tzv. projektů obcí (dříve emergentní projekty). V rámci hl. m. Prahy se do realizace projektů obcí zapojilo od roku 2009 až doposud celkem 5 MČ (MČ Praha 3, 12, 13 a 14 a MČ Praha - Libuš). Tyto MČ podpořily ve spolupráci se školami vzdělávání dětí migrantů, ve spolupráci s neziskovým sektorem vzdělávání dospělých migrantů, a případně i vzdělávání odborníků pracujících s migranty (pedagogové, úředníci, strážníci, policisté apod.). Od roku 2013 jsou MČ nově zařazeny jako příjemci grantového řízení hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců. Vedle MV vyhláší dotační tituly na podporu aktivit v oblasti integrace migrantů také MŠMT.

Vzdělávání migrantů je dáno mezinárodním a českým právem, ale realizace tohoto práva není vždy v praxi nárokově finančně podpořeno. Realizace vzdělávacích programů pro migranty závisí převážně na aktivitě a motivaci územních samosprávných celků, školských zařízení a NNO, které nemusí reflektovat potřeby všech migrantů.

Problematika integrace migrantů na území hl. m. Prahy je stále aktuální. Je žádoucí, aby hl. m. Praha rozvíjelo spolupráci s MČ a neziskovým sektorem. Možným nástrojem prointegrační politiky na celopražské úrovni je ICP, jehož zakladatelem je hl. m. Praha, a jehož cílem je realizace a koordinace integračních aktivit na území hl. m. Prahy a networking všech aktérů na poli integrace migrantů. Vedle toho je samozřejmě důležitá aktivní role MČ, protože integrace vždy probíhá v první řadě v místě pobytu a pracovních či ekonomických aktivit migrantů. Zájem MČ o tuto problematiku je však různorodý³².

V posledních několika letech se vyvinula síť komunitních tlumočnicků a interkulturních pracovníků³³, kteří byli vyškoleni NNO. Jedná se především o samotné migranty nebo osoby s migrantskou zkušeností, kteří jsou jazykově i odborně vybaveni na práci s migranty – těm zajišťují potřebnou podporu při kontaktu s úřady, doprovází je do škol, k lékařům a na další instituce a zajišťují tak bezproblémové řešení situací, které komplikuje jazyková a kulturní bariéra migrantů. Dále pak tito pracovníci zajišťují mediaci při problémech, které jsou spojeny se soužitím majoritní společnosti s migranty (např. v rámci bytového domu). Komunitní tlumočníky a interkulturní pracovníky můžeme tedy chápat jako odborné pracovníky podporující získávání kompetencí pro život v České republice pro migranty zde žijící. V současné době jsou tito pracovníci součástí pracovních týmů NNO a jejich činnost je financována nejčastěji z prostředků evropských projektů. Někteří komunitní tlumočníci nabízejí své služby také samostatně. Do budoucna je žádoucí, aby se zástupci těchto profesí stali

c) osoba s uděleným povolením k trvalému pobytu,

d) osoba s uděleným azylem nebo doplňkovou ochranou, osoba požívající dočasné ochrany.

Cizinci s jiným druhem pobytu mají možnost registrovat se na úřadu práce pouze jako zájemci o zaměstnání.

³² TOLLAROVÁ, Blanka a Tereza PODROUŽKOVÁ Analýza sociální situace cizinců ze třetích zemí na území Prahy 14. Průzkum sociální situace cizinců na území Prahy 14, Organizace na pomoc uprchlíkům, 2012.

³³ V České republice se o rozvoj profese komunitních tlumočnicků zasadili NNO META, o. s. a Klub Hanoi, o. s., které spravují i databázi vyškolených tlumočnicků. V současné době probíhá etablování profese „interkulturní pracovník“, která by se měla v budoucnu stát součástí zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů – více dostupných informací na webových stránkách <http://www.interkulturnimediace.cz/>, které spravuje InBáze, o. s.

i zaměstnanci státních institucí a úřadů místní samosprávy tak, jak je tomu již ve většině západoevropských zemí.

Integrační opatření realizována na podporu vzdělávání migrantů jsou závislá na věku migrantů a odrážejí se v nich specifické požadavky následujících skupin.

Vzdělávání předškolních dětí migrantů

MŠ se potýkají s problémy se začleňováním dětí migrantů do kolektivu, řeší zejména jejich jazykovou bariéru. Nemůže být prováděna kvalitní diagnostika z důvodu absence diagnostických nástrojů. Provoz běžných MŠ však umožňuje využívat služby široké populaci dětí, včetně dětí z rodin ohrožených sociálním vyloučením skupiny dětí migrantů. MŠ jsou povinná dodržovat RVP PV, musejí mít kvalifikovaný personál a jsou finančně dostupné i pro rodiny s průměrnými příjmy. Za předpokladu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a hledání zdrojů pro zapojení dětí migrantů a přizpůsobení pedagogické práce v určitých ohledech jejich specifickým vzdělávacím potřebám lze běžné MŠ považovat za integrační nástroj s velkým potenciálem.

Vzdělávání žáků migrantů

Pokud dítě migrant pobývá na území České republiky déle než 90 dnů, vztahuje se na něho povinná školní docházka. Pro jazykovou přípravu občanů EU jsou jednotlivými kraji (tedy i hl. m. Prahou) zřizované třídy pro jazykovou přípravu. Azylantů a lidí s přiznanou doplňkovou ochranou pak mají nárok na jazykové vzdělávání v rámci Státního integračního programu. Pro práci s žáky z tzv. třetích zemí vypisuje MŠMT dotační programy.

ZŠ mají často nedostatečné finanční, materiální a také personální podmínky pro výuku žáků migrantů. Mnoho ZŠ není na vzdělávání nově přichozích žáků bez znalosti českého (vyučovacího) jazyka připraveno a situaci začíná řešit až v okamžiku, kdy žák migrant nastupuje do školy. Tito žáci neprocházejí před nástupem do ZŠ žádnou jazykovou průpravou a do procesu jejich přijetí a následné adaptace v novém prostředí se výrazně promítá jazyková bariéra. Pro žáky migranty se jedná o podstatnou překážku v učení, která se promítá do vzdělávacího procesu velmi často znesnadněnou také komunikací s rodiči těchto žáků.

Mezi podstatné problematické oblasti patří hodnocení těchto žáků, efektivní výuka češtiny jako druhého jazyka, využívání vyrovnávacích opatření (vyrovnávací/individuální plány, podpora asistenta, výukové materiály aj.), práce s klimatem třídy apod.

V této oblasti lze doporučit podporu zvyšování informovanosti o dostupných dotačních programech a podporu motivace ZŠ v rozvíjení dovedností práce se žáky migranty. Kromě podpory dalšího vzdělávání pedagogů v této oblasti je důležité podpořit ZŠ i v oblasti spolupráce s dalšími institucemi a organizacemi.

Vzdělávání studentů migrantů

Vzdělávání migrantů po ukončení základní povinné školní docházky není upraveno zvláštním právním předpisem. Obory středního vzdělávání a vysoké školy jsou otevřené všem migrantům s legálním pobytem na území České republiky bez výjimky na základě výsledků přijímacího řízení.

Jazykové vzdělávání pro mládež na středních a vysokých školách je nárokově zajištěno pouze pro azylanty a osoby požívající doplňkové ochrany v rámci Státního integračního programu. Problémem je tedy středoškolské vzdělání, ve kterém se již předpokládá znalost českého jazyka – na střední školy se tedy s českým jazykem jako jazykem druhým pracuje jen ve velmi ojedinělých případech. Problém je v případě, kdy se student migrant nenaučí

dobře českému jazyku v rámci ZŠ nebo se jedná o nově příchozího studenta migranta, který český jazyk neovládá vůbec. Tento migrant má pak malou šanci úspěšně projít středoškolským vzděláním a tedy i dále studovat na vysoké škole.

Vzdělávání dospělých migrantů

Vzdělávání pro dospělé migranty zajišťují zejména NNO a Centra na podporu integrace cizinců, tedy i ICP, které nabízejí kurzy českého jazyka, sociokulturní orientace i odborné vzdělávání. Tyto kurzy však často neprobíhají kontinuálně a jsou závislé na dotacích ze státního rozpočtu či financování z evropských fondů.

Problémem kurzů je místní a časová nedostupnost a jejich omezená kontinuita. Migrantům chybí také nabídka kurzů českého jazyka pro pokročilé a kurzů, které se zaměřují na odbornou češtinu potřebnou pro výkon profese a dalších kurzů zaměřených na podporu přátelského soužití a rozvoje občanské společnosti.

5.4.1 Vzdělávání dětí migrantů

Zajištění vzdělávacích potřeb dětí migrantů je stejně jako u dospělých migrantů předpokladem k jejich snadnější integraci do české společnosti a především pak k jejich budoucímu uplatnění na trhu práce a ve společnosti.

Návrhy opatření:

- pravidelný přenos informací o možnostech volnočasových aktivit, které jsou určeny pro děti migrantů i jejich české vrstevníky, mezi všemi pedagogickými subjekty, NNO a rodiči (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*);
- využívání již existujících nástrojů³⁴ podporujících komunikaci mezi školou, rodiči a žáky migranty (informační materiály přeložené do jazyka migrantů, služby komunitních tlumočnicků, asistent pedagoga atp.) (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*);
- zajištění bezplatného doučování českého jazyka a dalších předmětů v průběhu školního roku i prázdnin podle potřeby dětí migrantů (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- metodická podpora zřizovatelů škol a školských zařízení, odborné vzdělávání zaměstnanců škol a školských zařízení a vedení k zajištění kvalitnějšího vzdělávání žáků migrantů (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*);
- zajišťování bezplatné přípravy k začleňování žáků migrantů (dětí osob se státní příslušností jiného členského státu EU i ostatních migrantů) do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků (podle § 20 školského zákona) (*MHMP, pedagogická a školská zařízení*).

5.4.2 Vzdělávání dospělých migrantů

Vzdělávání dospělých migrantů je velmi důležitou složkou v jejich integraci do české společnosti, a jak národní koncepce, tak i pražská koncepce reagují na potřebu kvalitního, místně, časově a finančně dostupného vzdělávání pro migranty žijící na území hl. m. Prahy.

Návrhy opatření:

- zajištění místně a časově dostupného vzdělávání pro migranty žijící na území hl. m. Prahy (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- zapojení migrantů s dětmi do vzdělávání, např. formou zajištěného hlídání dětí při výuce (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- podpora při zajištění víceletého a nízkoprahového vzdělávání (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- podpora profesního vzdělávání a rozšíření nabídky rekvalifikačních kurzů podle potřeb migrantů v kontextu potřeb trhu práce (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení, ÚP*).

³⁴ Funkci databáze nástrojů podporujících komunikaci již dnes plní např. webový portál www.inkluzivniskola.cz.

5.4.3 Zvyšování interkulturních i odborných kompetencí pedagogických pracovníků

Pedagogičtí pracovníci jsou skupinou, která určuje, jakým způsobem budou mladí migranti vnímat českou společnost. V případě nepřipravených pedagogů, kteří nevědí, jakým způsobem s touto skupinou žáků pracovat, není možné očekávat vytvoření kladného přístupu žáků migrantů k majoritní společnosti a pocitu přijetí a bezpečí. Je potřeba podpořit pedagogy v budování kompetencí, které jim umožní překonávat jazykové i kulturní bariéry, které stojí mezi nimi a žáky migranty. Pedagogičtí pracovníci musí být vzděláváni nejen k přístupu k žákům migrantům, ale i k podpoře kladného vztahu žáků Čechů s migrantskými spolužáky tak, aby se v rámci školního kolektivu vytvářela přátelská atmosféra. Podpora osobního rozvoje pedagogů je oblastí, do které je třeba investovat dostatek času i financí.

Vzhledem ke skutečnosti, že děti migranty není možné vyučovat český jazyk stejným způsobem jako děti, pro něž je čeština mateřským jazykem, je třeba na tuto specifickou činnost pedagogy soustavně připravovat. Dalším tématem vzdělávání je pak využívání principu tzv. inkluzivního vzdělávání³⁵.

Návrhy opatření:

- zajištění dostupné nabídky vzdělávacích seminářů věnovaných tématům, která jsou navázána na migraci a integraci migrantů (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- podpora osvojení kompetencí k výuce češtiny jako druhého jazyka (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- podpora získávání dovedností plánování a realizace procesu začleňování nově příchozích žáků migrantů (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- rozvoj a podpora v práci s principy inkluzivní pedagogiky (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- informování o principech využívání asistentů pedagoga při práci s žáky migranty (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- přenos informací o osvojení principů práce a využívání služeb komunitních tlumočnicků/interkulturních pracovníků (*MHMP, MČ, ICP, NNO, RPP*),
- podpora při realizaci školních projektů (jednorázové i dlouhodobé projekty zaměřené na téma spoluzití kulturně odlišných skupin) (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*).

5.4.4 Podpora dobrovolnictví

Dobrovolnictví je vyjádřením aktivní snahy dobrovolníků o rozvoj občanské společnosti, sounáležitosti s obyvateli hl. m. Prahy bez rozdílů a věnování volného času na nejen vzdělávací aktivity.

V rámci oblasti vzdělávacích aktivit bude podporováno rozvíjení dobrovolnických aktivit, které otevírají prostor pro aktivní zapojení veřejnosti, ale i samotných migrantů do integračního procesu. Dobrovolníci z řad migrantů a majoritní společnosti budou využíváni v rámci činností NNO, kde je dobrovolnictví již dlouhodobě podporováno, ale i v pedagogických a školských zařízeních, kde mohou asistovat při doučování dětí migrantů, pomáhat s realizací kulturních/sportovních akcí apod.

³⁵ Více informací o inkluzivním vzdělávání lze čerpat z webového portálu www.inkluzivniskola.cz.

Návrhy opatření:

- podpora a rozvoj dobrovolnických aktivit mezi majoritní společností a migranty (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- individuální a skupinové doučování formou dobrovolnické práce s ohledem na specifika jednotlivých komunit migrantů (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- podpora realizace nízkoprahových (jazykových) kurzů mezi migranty a českými spoluobčany (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*),
- zapojení vzdělávacích zařízení do podpory rozvoje dobrovolnické činnosti dětí na ZŠ a střední škole formou vzájemné pomoci a doučováním mezi jednotlivými studenty (*MHMP, MČ, ICP, RPP, NNO, pedagogická a školská zařízení*).

5.5 Přístup migrantů k sociálním a návazným službám

Přístup migrantů k sociálním a návazným službám je důležitým faktorem, který ovlivňuje celkový proces jejich integrace do majoritní společnosti. Na území hl. m. Prahy musí být sociální a návazné služby dostupné i pro okruh jejich uživatelů z řad migrantů pobývajících na území hl. m. Prahy, s ohledem na specifika zranitelných skupin migrantů, kterými jsou matky migrantky a děti, mladiství, senioři, migranti se zdravotním postižením a ti migranti, kteří se ocitnou bez přístřeší.

Tato priorita a její doporučení navazuje na Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území hlavního města Prahy na období 2013 - 2015 (schválený jako příloha č. 1 k usnesení Rady hl. m. Prahy č. 216 ze dne 19. 2. 2013). Do budoucnosti by měly být oba tyto dokumenty propojeny tak, aby na sebe reagovaly a zohledňovaly cílovou skupinu migrantů a jejich možnosti využívání sociálních služeb. Toto propojení je možné formou zapojení RPP do vzniku koncepčních materiálů o rozvoji sociálních služeb. Jakákoliv aktualizace pražské koncepce pak bude naopak zohledňovat jiné koncepční a strategické materiály hl. m. Prahy.

Pro účely pražské koncepce a jejího co nejširšího zakotvení s ohledem na zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), ale i služeb, který zákon o sociálních službách nedefinuje, uvádíme rozdělení do kap. 5.5.1 a 5.5.2, ke kterým se vztahují i konkrétní doporučení.

5.5.1 Sociální služby

Využívání sociálních služeb a přístup k nim je ovlivněn pobytovým statutem jednotlivců z řad migrantů. Migranti s trvalým pobytem na území České republiky mají mít ze zákona o sociálních službách stejný přístup k sociálním službám jako občané České republiky a EU/EHP, ale ze zkušeností pracovníků NNO, které s touto skupinou dlouhodobě pracují, není toto právo v praxi dodržováno. Přístup migrantů k sociálním službám s jiným druhem pobytu než trvalým pak představuje ještě větší problém. Přístup migrantů bez trvalého pobytu je možný pouze k některým sociálním službám³⁶.

Migranti, kteří pocházejí z odlišného sociokulturního prostředí, jsou často dezorientováni v sociální sféře. Pro migranta, který přichází ze země, kde žádné sociální služby neexistují, je velmi těžké pochopit fungování českého sociálního systému. Prioritní je tedy poskytnout migrantům informace o sociálním systému České republiky a objasnění nabídky služeb, které mohou využít³⁷.

³⁶ Na základě jakých pobytových oprávnění může migrant využívat sociálních služeb je definováno v § 4 zákona o sociálních službách.

³⁷ Požadavek zvýšení informovanosti migrantů je více popsán v kap. 5..3.

Na celém území hl. m. Prahy je rozsáhlá síť poskytovatelů sociálních služeb. V tomto doporučení je zapotřebí zvyšování jejich informovanosti o cílové skupině uživatelů – migrantů a jejich přístupu k těmto službám tak, aby nedocházelo k jejich odmítání z důvodů neznalosti legislativy, pobytových oprávnění nebo na základě jazykové bariéry mezi migrantem a poskytovatelem služby. Tuto oblast vnímáme jako nejstěžejnější, a proto se k ní vztahují níže uvedené návrhy opatření.

Návrhy opatření:

- zvýšení informovanosti poskytovatelů služeb o cílové skupině migrantů a jejich přístupu k sociálním službám (**koordinátoři a kontaktní osoby pro oblast plánování sociálních služeb na MČ, osoby pověřené plánováním sociálních služeb na MHMP, ICP**),
- vytvoření a pravidelná aktualizace metodiky poskytování služeb pro migranty, která bude zacílena na zvýšení informovanosti poskytovatelů služeb a usnadnění jejich práce s touto cílovou skupinou (**RPP, ICP, MHMP, MČ, NNO**);
- síťování, navazování spolupráce a předávání si informací mezi jednotlivými poskytovateli sociálních služeb (**koordinátoři sociálních služeb na MČ, osoby pověřené plánováním sociálních služeb na MHMP, jednotliví poskytovatelé sociálních služeb, ICP, NNO, MČ, RPP**),
- zajištění terénní práce v komunitách migrantů za účelem osvěty a včasného podchycení sociálních problémů a možné pomoci, včetně prevence rizikového či trestně právního jednání a zároveň další vzdělávání terénních pracovníků a jiných odborníků v metodách streetworku (**MHMP, MČ, RPP, ICP, NNO**);
- podpora využívání komunitních tlumočnicků/interkulturních pracovníků místní samosprávou, MHMP, pedagogickými zařízeními a dalšími subjekty podílejícími se na integraci migrantů (**MHMP, MČ, NNO, RPP, ICP**).

5.5.2 Návazné služby

Návaznými službami se podle pražské koncepce rozumí služby sociálního charakteru, které mají dopad na zlepšení sociální situace migrantů, jejich snadnější integraci do majoritní společnosti a podporu společného soužití s majoritní společností, a zároveň které nejsou sociální službou podle zákona o sociálních službách.

Jedná se především o následující návazné služby:

- klubová činnost pro rodiny s dětmi (např. mateřská a rodinná centra),
- klubová činnost seniorů a osob se zdravotním postižením (např. kluby důchodců),
- podpůrné skupiny a poradenství pro pečující osoby mimo služby podle zákona o sociálních službách,
- podpora jednotlivců a rodin v krizi mimo služby podle zákona o sociálních službách,
- služby prevence sociálně-patologických jevů pro děti i dospělé,
- organizace realizující projekty zaměřené na podporu zaměstnanosti a vzdělanosti dospělých migrantů (např. Job kluby),
- pravidelné kulturní, komunitní a sousedské akce na podporu integrace migrantů do majoritní společnosti;
- využívání komunitních tlumočnicků/interkulturních pracovníků,
- dobrovolnictví migrantů a zástupců české společnosti při integračních aktivitách.

Návrhy opatření:

- metodické ukotvení návazných služeb a jejich průběžná aktualizace podle potřeb a aktuálního vývoje situace na území hl. m. Prahy (*MHMP, MČ*),
- zajištění grantové podpory pro oblast návazných služeb (*MHMP, MČ*),
- podpora využívání komunitních tlumočnicků/interkulturních pracovníků místní samosprávou, MHMP, pedagogickými zařízeními a dalšími subjekty podílejícími se na integraci migrantů (*MHMP, MČ, NNO, RPP, ICP*);
- podpora a rozvoj dobrovolnických aktivit mezi majoritní společností i migranty (*MHMP, MČ, ICP, NNO, pedagogická a školská zařízení*).

Závěr

Pražská koncepce je prvním dokumentem tohoto typu na území hl. m. Prahy, ale i na lokální úrovni v celé České republice. Její snahou je postihnout všechny oblasti vztahující se k integraci cizinců v hl. m. Praze z různých úhlů pohledu, jež reprezentují zkušenosti a doporučení desítek organizací, institucí i samotných migrantů. Všichni aktéři integrace cizinců mají zájem o to, aby se zde všem Pražanům bez rozdílu jejich původu dobře žilo.

Pražská koncepce bude aktualizována tak, aby vždy co nejefektivněji reagovala na potřeby samotných migrantů, ale i institucí a organizací, které s nimi pracují. Každý kalendářní rok bude vytvořen akční plán definující konkrétní kroky realizace priorit a doporučení na následující kalendářní rok. Zároveň bude každý rok zhodnocena efektivnost naplňování pražské koncepce v rámci tzv. Zprávy o naplňování Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců. V průběhu roku 2016 se započne s přípravou navazující pražské koncepce, která by měla být účinná od 1. 1. 2018. Do jejího vzniku budou opět zapojeni všichni aktéři integrace cizinců, tedy i samotní migranti. Jedná se o živý dokument, který bude vždy reagovat na potřeby všech účastníků.

Hlavní město Praha má v současnosti možnost využít potenciálu migrace, stát se „metropolí všech“ a kulturně otevřeným městem evropského formátu.

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam spolupracujících organizací/institucí a jejich zástupců na tvorbě Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců

* označení členů expertní skupiny, kteří se spolupodíleli na finalizaci pražské koncepce

** host Expertní skupiny

NNO a pověřená osoba	Sídlo	Webové stránky
AMIGA, o. s. Liudmyla Konusova	Záhřebská 539/15 120 00 Praha 2	amiga-migrant.eu
Centrum pro integraci cizinců, o. s. Barbora Machová	Kubelíkova 55 130 00 Praha 3	www.cicpraha.org
Člověk v tísni, o. p. s. Marie Heřmanová, Tereza Kušniráková*, Pavla Redlová	Šafaříkova 635/24 120 00 Praha 2	www.clovekvtsini.cz/cs
Dům národnostních menšin, o. p. s. Jakub Štědroň	Vocelova 602/3 120 00 Praha 2	www.dnm-praha.eu
Evropská kontaktní skupina, o. p. s. Eva Kavková	Dejvická 267/28 160 00 Praha 6	www.ekscr.cz
GLE, o. s. Michaela Čapková, Kateřina Bartošová	Tyršova 1832/7 120 00 Praha 2	www.gle.cz
InBáze, o. s. Kateřina Kopečná, Eva Dohnalová	Legerova 50, 120 00 Praha 2	www.inbaze.cz
Integrační centrum Praha, o. p. s. Pavla Jenková*, Zdeněk Horváth	Žitná 1574/51, 110 00 Praha 1	www.icpraha.com
Klub Hanoi, o. s. Sang Tran Van	Libušská 319, 142 00 Praha 4	www.klubhanoi.cz
Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty, o. s. Marek Čaněk	Vladislavova 44/10 110 00 Praha 1	www.konsorcium-nno.cz
La Strada ČR, o. p. s. Ina Avramioty, Lucie Otáhalová	P. O. Box 305 111 21 Praha 1	www.strada.cz
Lače Čhave, o. s. (NZDM Rozhledna) Markéta Fišarová	Smolkova 565, 142 00 Praha 12	www.lache-chave.cz
Maltézká pomoc, o. p. s. Henrieta Votíková	Lázeňská 2 118 00 Praha 1 - Malá Strana	www.maltezskapomoc.cz
META, o. p. s. Lukáš Radošný*	Ječná 17 120 00 Praha 2	www.meta-os.cz
Multikulturní centrum Praha, o. s. Jakob Hurrle, Jan Dítko	Náplavní 1 120 00 Praha 2	www.mkc.cz
Organizace pro pomoc uprchlíkům, o. s. Martin Rozumek	Kovářská 939/4 190 00 Praha 9	www.opu.cz
Poradna pro integraci, o. s. Monika Korábová*	Opletalova 6 110 00 Praha 1	www.p-p-i.cz
Slovo 21, o. s. Jelena Silajdžić	Francouzská 2 120 00 Praha 2	www.slovo21.cz
Sdružení pro integraci a migraci, o. s. Magda Faltová*, Eva Valentová	Baranova 33 130 00 Praha 3	www.migrace.com

MHMP	Sídlo	Webové stránky
odbor „Kancelář ředitele Magistrátu“; specialista národnostních menšin Jana Hajná*	Charvátova 145 110 00 Praha 1	www.praha.eu
odbor školství, mládeže a sportu Halka Smolová Závorová*	Jungmannova 35 110 00 Praha 1	www.praha.eu
odbor zdravotnictví, sociální péče a prevence Jindřich Exner*	Charvátova 145 110 00 Praha 1	www.praha.eu
sekretariát náměstka hl. m. Prahy Ing. Václava Novotného pro oblast kultury, památkové péče, výstavnictví, cestovního ruchu a zahraničních vztahů Viktorie Králová*	Mariánské nám. 2 110 00 Praha 1	www.praha.eu

Veřejná správa	Sídlo	Webové stránky
Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy	Vyšehradská 57	www.urm.cz

Daniel Feranc, Petr Wija	128 00 Praha 2	
KŘ HMP - PČR, Cizinecká policie František Vavroch	Kongresová 2 140 00 Praha 4	www.policie.cz
Městská knihovna v Praze Irena Šormová	Mariánské náměstí 1/98, 110 00 Praha 1	www.mlp.cz
OAMP MV Luboš Šafránek, Pavel Mácha, Helena Dluhošová**	P. O. Box 21/OAM 170 34 Praha 7	www.mvcr.cz
ÚP Xenie Johnová, Jana Ševitová	Domažlická 1139/11 130 00 Praha 3	http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/pha
Správa uprchlických zařízení MV Jiří Vesecký	Lhotecká 7 143 01 Praha 1	www.suz.cz
Zařízení pro děti cizinců Lenka Ficová, Luboš Hudec	Radlická 30 150 00 Praha 5	www.ddc.cz

Mezinárodní organizace	Sídlo	Webové stránky
IOM – Mezinárodní organizace pro migraci Marie Říhová*	Argentinská 38 170 00 Praha 7	www.iom.cz
UNHCR – Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky Soňa Šteflová	Rytířská 31 110 00 Praha 1	www.unhcr-centraleurope.org/cz/index.html

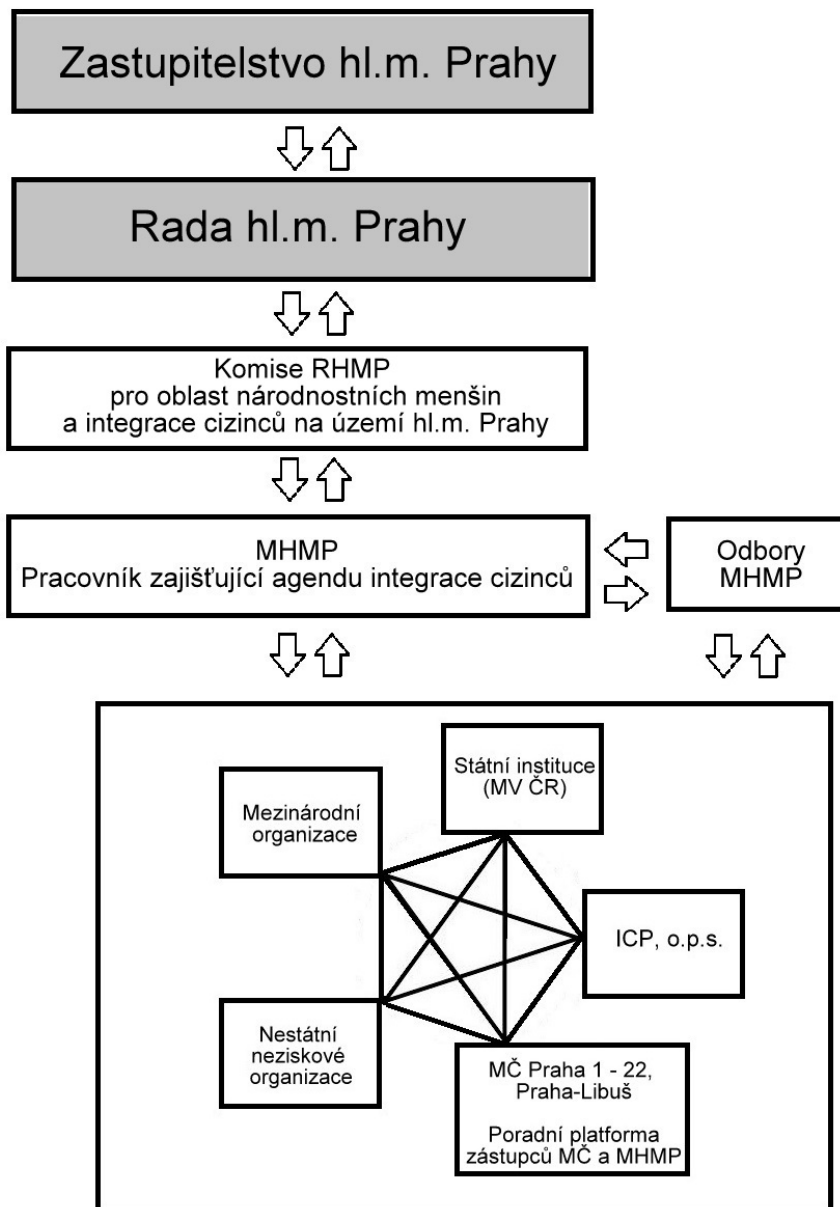
Vzdělávací a kulturní instituce	Sídlo	Webové stránky
Fakulta humanitních studií – Katedra antropologie Petra Ezzeddine	José Martího 269/31 162 00 Praha-Vešelavín	www.fhs.cuni.cz/antropologie/home/
Filosofická fakulta UK - Ústav etnologie Lenka Libichová	Nám. Jana Palacha 2 116 38 Praha 1	www.etnologie.ff.cuni.cz/

Úřad MČ	Sídlo	Webové stránky
Praha 1 Ladislav Varga	Vodičkova 18 115 68 Praha 1	www.praha1.cz
Praha 2 Hana Dostálová, Marta Konvičková	Náměstí Míru 20/600 120 39 Praha 2	www.praha2.cz
Praha 3 Vladimír Beran*, Ivana Parobková*	Havlíčkovo nám. 9/700 130 85 Praha 3	www.praha3.cz
Praha 4 Pavel Vyvěčka, Jiří Bodenlos	Antala Staška 2059/80b 140 46 Praha 4	www.praha4.cz
Praha 5 Igor Surmaj*	Náměstí 14. října 4 150 22 Praha 5	www.praha5.cz
Praha 6 Jitka Vaňková	Československé armády 23/601 160 52 Praha 6	www.praha6.cz
Praha 7 Lenka Kopčáková, Kateřina Laskovská	nábřeží Kapitána Jaroše 1000 170 00 Praha 7	www.praha7.cz
Praha 8 Josef Rais	Zenklova 35 180 48 Praha 8	www.praha8.cz
Praha 9 Markéta Taraležková, Lukáš Horák	Sokolovská 324/14 180 49 Praha 9	www.praha9.cz
Praha 10 Michal Volák	Vršovická 68 101 38 Praha 10	www.praha10.cz
Praha 11 Věra Urbanová	Ocelíkova 672 149 41 Praha 4 – Háje	www.praha11.cz
Praha 12 Marie Vašáková, Ivana Davidová	Písková 830/25 143 12 Praha 4 – Modřany	www.praha12.cz
Praha 13 Petr Syrový	Sluneční náměstí 13/2580 158 00 Praha 5	www.praha13.cz
Praha 14 František Bradáč, David Beňák	Bratří Venclíků 1073 198 21 Praha 9	www.praha14.cz
Praha 15 Vendula Láníčková	Boloňská 478/1 109 00 Praha 10	www.praha15.cz
Praha 16 Jitka Stejskalová	Václava Balého 23/3 153 00 Praha 5 – Radotín	www.mcpraha16.cz
Praha 17 Jana Císařová	Žalanského 291/12b 163 02 Praha 6 – Řepy	www.repy.cz
Praha 18 Marcela Hořešovská	Bechyňská 639 199 00 Praha 9 – Letňany	www.praha18.cz

Praha 19 Hana Růžková	Semilská 43/1 197 00 Praha 9 - Kbely	www.praha19.cz
Praha – Libuň Šárka Fruncová Vlčková	Libušská 35/200 142 00 Praha 4 - Libuň	www.praha-libus.cz

Příloha č. 2: Schéma spolupráce hl. m. Prahy s ostatními aktéry integrace cizinců

Schéma spolupráce
(přehled spolupracujících subjektů)

Příloha č. 3: Přehled finančních prostředků MČ vynaložených na integrační aktivity

Název městské části	Název organizace/městské části	Právní forma	Podpořená aktivita, projekt, služba...	Granty, dotace, dary apod. podpora ve výši – rok 2009	Granty, dotace, dary apod. podpora ve výši – rok 2010	Granty, dotace, dary apod. podpora ve výši – rok 2011	Granty, dotace, dary apod. podpora ve výši – rok 2012	Granty, dotace, dary apod. podpora ve výši – rok 2013
Praha 2	AMIGA	občanské sdružení	Zapojení dobrovolníků z řad migrantů do sociálních a volnočasových aktivit v MČ Praha 2			60 000 Kč	100 000 Kč	80 000 Kč
	InBáze	občanské sdružení	Vznik svépomocných sociálních sítí mezi cizinci a Čechy v seniorském věku žijících v MČ Praha 2			40 000 Kč	20 000 Kč	
	META	občanské sdružení	Dobrovolnický program pro cizince v MČ Praha 2		30 000 Kč	30 000 Kč		
	AMIGA	občanské sdružení	Pronájem prostor v obecním zájmu – Záhřebská 15, Praha 2			200 Kč/m ² /rok	200 Kč/m ² /rok	200 Kč/m ² /rok
	InBáze	občanské sdružení	Pronájem prostor v obecním zájmu – Legerova 50, Praha 2		250 Kč/m ² /rok	250 Kč/m ² /rok	250 Kč/m ² /rok	250 Kč/m ² /rok
	META	občanské sdružení	Pronájem prostor v obecním zájmu – Ječná 17, Praha 2			200 Kč/m ² /rok	200 Kč/m ² /rok	200 Kč/m ² /rok
Praha 3	Feng-yün Song	občanské sdružení	Lunární festival 2009 – vítání roku buvola	120 000 Kč				
	Multikulturní centrum Praha	občanské sdružení	Společně o sobě – projekt dětí z MČ Praha 3	70 000 Kč				
	Feng-yün Song	občanské sdružení	Songfest.cz 2010 – vítání roku tygra		150 000 Kč			
	Centrum pro integraci cizinců	občanské sdružení	Nízkoprahové kurzy češtiny		20 000 Kč			
	Centrum pro integraci cizinců	občanské sdružení	Nízkoprahové kurzy češtiny MČ Praha 3			25 000 Kč		
	Feng-yün Song	občanské sdružení	Songfest.cz – Vítání roku zajíce			150 000 Kč		
	Feng-yün Song	občanské sdružení	Songfest.cz – Rok čínského draka				130 000 Kč	

	Centrum pro integraci cizinců	občanské sdružení	Nizkoprahové kurzy češtiny pro cizince MČ Praha 3				45 000 Kč	
	MČ Praha 3	MČ	Emergentní projekt 2012 MV, finanční spoluúčast – „Poznáním k vzájemné toleranci“				57 627 Kč (celkem na integraci cizinců vynaloženo v rámci projektu 441 707 Kč)	
	Kung – Fu škola Petry Lorenzové	firma	Čínský nový rok					20 000 Kč
	MČ Praha 3	MČ	Projekty obcí na podporu integrace cizinců 2013 MV, finanční spoluúčast ³⁸					89 200 Kč (celkem by na integraci cizinců mělo být vynaloženo v rámci projektu 633 440 Kč)
Praha 5	MČ Praha 5	MČ	1. Společenský večer pro etnické a národnostní menšiny				150 000 Kč	
	MČ Praha 5	MČ	2. Společenský večer pro etnické a národnostní menšiny					230 000 Kč
Praha 7			Zajištění bydlení azylantů					158 000 Kč
Praha 8	Centrum pro integraci cizinců	občanské sdružení	sociální poradenství imigrantům v MČ Praha 8					10 000 Kč
	Člověk v tísni	obecně prospěšná společnost	terénní sociální služba v MČ Praha 8					50 000 Kč
Praha 11	ZŠ Mendelova	příspěvková organizace zřízená MČ IČ: 61388530	Český jazyk pro malé cizince		10 000 Kč			
Praha 12	Kofinancování emergentního projektu MV		Emergentní projekt - integrace žáků – cizinců v ZŠ			69 991 Kč	78 573 Kč	74 176 Kč
	Dotace MV Emergentní projekt		Emergentní projekt - integrace žáků – cizinců v ZŠ	816 740 Kč	1 000 870 Kč	629 918 Kč	707 157 Kč	667 484 Kč
	LÁČHE ČHAVE Dotace MČ – granty volný čas	občanské sdružení	„Hejbej se s Rozhlednou“					20 000 Kč
	LÁČHE ČHAVE Dotace MČ – program J5	občanské sdružení	NZDM Rozhledna			42 000 Kč	132 000 Kč	106 300 Kč
	LÁČHE ČHAVE Dotace MČ – granty sociální oblast	občanské sdružení	Služby pro rodiny v MČ Praha 12				50 000 Kč	60 000 Kč

³⁸ Jedná se o předpokládanou spoluúčast podle schváleného rozpočtu projektu.

	LAČHE ČHAVE Dotace MČ – prevence sociálně patologických jevů	občanské sdružení	Co a jak s rodinami cizinců? – seminář pro pedagogy ZŠ v MČ Praha 12				6 500 Kč	
Praha 13	MČ Praha 13	MČ	Výstava CZECH MADE?	21 212 Kč				
	Multikulturní centrum Praha	občanské sdružení	Výstava CZECH MADE?	5 500 Kč				
	InBáze Berkat (název sdružení platný v r. 2009)	občanské sdružení	Ethnocatering při vernisáži výstavy CZECH MADE?	4 434 Kč				
	FZŠ Mezi Školami		Prázdninový kurz českého jazyka pro cizince	17 000 Kč				
	MČ Praha 13	MČ	Projekt Integrace cizinců v MČ Praha 13 (dotace MV)		962 357 Kč	408 330 Kč	502 200 Kč	681 200 Kč
	MČ Praha 13	MČ	Projekt Integrace cizinců v MČ Praha 13 (povinné spolufinancování)			45 370 Kč	59 800 Kč	71 800 Kč
	MČ Praha 13	MČ	Projekt Integrace cizinců v MČ Praha 13 (dofinancování projektu z rozpočtu MČ nad rámec schváleného rozpočtu projektu)		24 310 Kč	18 973 Kč	11 037 Kč	10 900 Kč (odhad)
	FZŠ Mezi Školami		Projekt „Český jazyk pro cizince“ (spolufinancování)		21 000 Kč			
	Univerzita Karlova -ÚJOP		Spolufinancování ve výši 50% kurzového (Dvousemestrální kurz Čeština jako cizí jazyk) pro učitelku z FZŠ Trávníčkova		6 140 Kč			
	ZŠ		Výukové metodické listy		10 297 Kč			
	Centrum pro integraci cizinců	občanské sdružení	Nizkoprahový kurz českého jazyka			38 069 Kč	41 290 Kč	
Praha 14	Organizace pro pomoc uprchlíkům	občanské sdružení	Odborné sociální poradenství migrantům žijícím na území MČ Praha 14 (+kurzy českého jazyka)	80 000 Kč	100 000 Kč	100 000 Kč	100 000 Kč	100 000 Kč
	Organizace pro pomoc uprchlíkům	občanské sdružení	Podporované bydlení pro mladé uprchlíky Dům na půl cesty	50 000 Kč	25 000 Kč	25 000 Kč	25 000 Kč	
	Farní charita Praha 14 – Kyje, Černý Most	Církevní příspěvková organizace	Navazující služby pro cizince ze třetích zemí na území hl. m. Prahy a přilehlých oblastí				30 000 Kč	
	MČ Praha 14	MČ	projekt „Podpora integrace cizinců na území MČ Praha 14“	0 Kč (celková výše prostředků vynaložených v rámci projektu 704 488 Kč)	0 Kč (celková výše prostředků vynaložených v rámci projektu 1 287 700 Kč)	64 600 Kč (celková výše prostředků vynaložených v rámci projektu 621.317 Kč)	77 604 Kč (celková výše prostředků vynaložených v rámci projektu 776 036,50 Kč)	73 771 Kč (celková výše prostředků vynaložených v rámci projektu 737 702 Kč)
	MČ Praha 14	MČ	Akce „Setkání				16 594 Kč	10 235 Kč

			kultur“					
Praha 18			Zajištění bydlení azylantů			28 000 Kč	7 000 Kč	
Praha 19	MMF		Integrace azylantů – zajištění bydlení	108 000 Kč	104 000 Kč	16 000 Kč		
Praha - Libuš	MČ Praha-Libuš a dílčí realizátoři	MČ	Dotace MV *2009-2013)	nejsou data	nejsou data (skrze školy)		1 164 888 Kč	1 234 103 Kč
	MČ Praha-Libuš a dílčí realizátoři	MČ	Dotace MV - spoluúčast z rozpočtu MČ	nejsou data	nejsou data (skrze školy)			80 000 Kč
	ZŠ Meteorologická	příspěvková organizace zřízená MČ	Dotace MV - spoluúčast dílčích realizátorů	nejsou data			30 000, Kč	
	ZŠ L. Coňka	příspěvková organizace zřízená MČ	Dotace MV - spoluúčast dílčích realizátorů	nejsou data			19 500 Kč	12 500 Kč
	MŠ K Lukám	příspěvková organizace zřízená MČ	Dotace MV - spoluúčast dílčích realizátorů	nejsou data			15 020 Kč	
	MŠ Mezi Domy	příspěvková organizace zřízená MČ	Dotace MV - spoluúčast dílčích realizátorů	nejsou data				5 469 Kč
	MŠ Ke Kašně	příspěvková organizace zřízená MČ	Dotace MV - spoluúčast dílčích realizátorů	nejsou data				3 520 Kč
	Lače Čhave, o. s.	NNO	Dotace MV - spoluúčast dílčích realizátorů	nejsou data			31 062 Kč	38 598 Kč
	Info-Dráček, o. s.	NNO	Dotace MV - spoluúčast dílčích realizátorů	nejsou data			40 650 Kč	23 100 Kč
	FSC Libuš (fotbalový klub)	NNO	Dotace MV - spoluúčast dílčích realizátorů	nejsou data				
	MČ Praha-Libuš	MČ	Dotace MV - Pořádání diskuzních veřejných setkání	100 000 Kč	nejsou data			
	MČ Praha-Libuš	MČ	Rozpočet MČ - Pořádání diskuzních veřejných setkání	8 020 Kč	10 000 Kč			
	Svaz Vietnamců České republiky	NNO	Pořádání diskuzních veřejných setkání	nejsou data (skrze Svaz Vietnamců České republiky)				
	MČ Praha-Libuš	MČ	Dotace OPLZZ (SF) z MPSV – 3-letá (2010-2013)		zahájení	pokračování	pokračování	Celkem 5 676 760 Kč
	MČ Praha-Libuš	MČ	Dotace OPLZZ (SF) z MPSV – 3-letá (2010-2013) – spoluúčast hrazená SR		zahájení	pokračování	pokračování	Celkem 298 777 Kč

Vysvětlivky: MČ Praha - Libuš: * 2009, 2010 a 2011 – skrze školy - Integraci dětí cizinců na školách zřízených MČ Praha-Libuš včetně výuky češtiny pro rodiče žáků cizinců, integrační aktivity ve školách, k tomu MČ Praha – Libuš pořádala diskuzní setkání k získání informací o vietnamské komunitě, o jejich zvycích tradicích a způsobu života

* 2012 - Podpora sociální a kulturní integrace dětí, mládeže a dospělých na území MČ Praha-Libuš prostřednictvím vytváření podmínek pro zajištění rovnocennějšího postavení dětí, mládeže a dospělých z komunit cizinců ze třetích zemí

* 2013 - Podpora multikulturního soužití celé občanské společnosti na území MČ Praha-Libuš v roce 2013

Příloha č. 4: Souhrn integračních aktivit realizovaných MČ na území hl. m. Prahy v rámci projektů obcí a přehled výše dotací MV na podporu integrace cizinců na lokální úrovni

1.) MČ Praha 3

Rok 2012

Realizované integrační aktivity: ● kurzy českého jazyka a českých reálií pro cizince ● „Poznejme se, sousedé“ – interaktivní kulturně vzdělávací akce pro děti a rodiče z řad cizinců a majority ● workshop inkluzivní výuky pro pedagogy MŠ a ZŠ v MČ Praha 3 ● Multikulturní výchova k toleranci a proti rasismu v rámci MŠ a ZŠ v MČ Praha 3

Rok 2013

Realizované integrační aktivity: ● Kurzy českého jazyka a českých reálií pro cizince (kontinuální i nízkoprahové – 2 běhy) ● „Poznejme se, sousedé“ – interaktivní kulturně vzdělávací akce pro děti a rodiče z řad migrantů a majority ● Zvyšování informovanosti – překlad materiálů škol pro rodiče migranty, vytvoření informačních stránek v různých jazykových mutacích na webu MČ Praha 3 ● „So far – so near“ – usnadnění integrace žáků migrantů na ZŠ Lupáčova formou podpory a individuálního koučingu ● Doučování češtiny na ZŠ Jeseniova, ZŠ a MŠ nám. Jiřího z Lobkovic a na ZŠ a MŠ Jaroslava Seiferta v MČ Praha 3 ● Vzdělávání pedagogů – uhrazení nákladů pro 2 pedagogy na dvousemestrálním zdokonalovacím kurzu k výuce češtiny jako cizího jazyka na Univerzitě Karlova v Praze

2.) MČ Praha – Libuš

Rok 2009

Realizované integrační aktivity: ● Výuka českého jazyka a české kultury (150 hodin) ve formě jak paralelní výuky, tak odpolední výuky ● Studium 2 pedagogů v dvousemestrálním akreditovaném kurzu metodiky a vzdělávání cizinců v Centru výuky cizích jazyků Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze ● Poznávací výlety tříd (15 výletů) ● Prezentace školy – webové stránky ● Kurzy češtiny jako cizího jazyka pro Vietnamce ● Monitoring zdravotní péče pro děti migrantů a jejich rodiče ● Veřejná prezentace emergentního projektu

Rok 2010

Realizované integrační aktivity:

- ZŠ Meteorologická zaměstnávala v rámci projektu asistentku vietnamských žáků; tato rodilá mluvčí, výborně ovládající český jazyk, pomáhala žákům a jejich rodičům v komunikaci se školou, při tlumočení a překládání a byla k dispozici žákům při vyučování; škola organizovala výuku českého jazyka v malých skupinách žáků – migrantů; výuku vedli pedagogové školy, kteří v rámci předcházejícího emergentního projektu absolvovali akreditovaný kurz výuky češtiny jako cizího jazyka; součástí výuky češtiny bylo i seznamování žáků s českými reáliemi ● Třídy ZŠ Meteorologická vyjízděly na poznávací výlety s cílem poznat historii a reálie hl. m. Prahy a dalších míst České republiky a také na kulturní akce, jako jsou divadelní představení, koncerty, návštěvy galerií ● organizace přednášek o zemích původu migrantů ● projekt umožnil větší zapojení dětí migrantů do akcí pořádaných školou – sportovních soutěží, maškarního plesu, oslav státních svátků atd.
- ZŠ Ladislava Coňka, škola s rozšířenou výukou jazyků, díky projektu ještě více zkvalitnila výuku v hodinách prvouky, vlastivědy a českého jazyka pro migranty; i její pedagogové

využívali při tom znalostí, které v rámci předcházejícího emergentního projektu nabyli na akreditovaném kurzu výuky češtiny jako cizího jazyka • Individuální péče o migranty v hodinách byla zajištěna i asistentem pedagoga, který spolupracoval nejen s učitelem, ale i s rodiči žáků • ZŠ L. Coňka pořádala pro děti migrantů výlety za pražskými památkami • několikadenní integrační pobyt na horách určený pro všechny žáky • Projekt ZŠ umožnil věnovat více pozornosti také logopedické péči

Rok 2012

Realizované integrační aktivity:

- Info-Dráček – vzdělávání dospělých – workshopy českého jazyka zaměřené na základní slovní zásobu v běžném životě Vietnamců žijících v České republice; přednášející byli mladí Vietnamci, čímž se docílilo odbourání ostychu a zvýšení vlastní aktivity účastníků kurzu
- Lače Čhave, o. s. – NZDM Rozhledna a SAS Domino – díky projektu zaměstnána tlumočnice, supervizorka a další asistent pedagoga, terénní služby (doprovod, doučování doma), tvorba materiálů v cizích jazycích pro spolupracující organizace, 8 výletů a sportovní turnaje pro děti
- MŠ K Lukám – vzdělávací aktivity každý měsíc, asistent pedagoga, metodický seminář pro děti a rodiče (spolupráce dětí v kolektivu, obsah programu školky – komunikace pomocí tlumočnicka)
- ZŠ L. Coňka – podpora žáků migrantů sociokulturní vzdělávání, soutěž na téma Staré pověsti české, výlet Po stopách praotce Čecha, čtení pověstí • ZŠ Meteorologická - podpora vzdělávání a začleňování migrantů – výuka českého jazyka pro migranty (individuální i skupinová několikrát v týdnu), poznávací a kulturní akce, besedy o Vietnamu a jihovýchodní Asii, asistentky pedagoga české i vietnamské národnosti

Rok 2013

Realizované integrační aktivity:

- Lače-Čhave, o. s./MČ Praha-Libuš - akce ve spolupráci s MČ – podpora vzniku občanské iniciativy pro pořádání multikulturních akcí Občanského komunitního fóra, multikulturní streetové akce – založení tradice 2 nových akcí ve 2. polovině roku, realizovaných ve veřejném prostoru (Jablkobraní a Svatomikulášské oslavy) ze 4 plánovaných obecně na celý rok, tematické nízkonákladové výlety otevřené pro všechny věkové kategorie a všechny občany, společenské večery pro všechny občany zaměřená kulturně podle jednotlivých kontinentů světa, veřejné workshopy "Jak si rozumět nejen slovy" s asistovanými a komentovanými prohlídkami Sapy – samostatně pro úředníky MČ Praha-Libuš a MČ Praha 12 a dále několikrát pro širokou veřejnost, veřejné jazykové dílny pro všechny vedené dobrovolníky (vietnamština, ruština, dobrovolnický bezplatně v režii MČ doplněna do nabídky též angličtina), bezplatné tlumočnické a překladatelské služby, poskytování informačního servisu, článků, fotografií, videí z akcí a o dění v rámci projektu i nové informace o MČ formou krátkých informací, článků a plakátů měsíčně v časopisu U nás, na webových stránkách MČ, na inzertních plochách MČ, ve školských zařízeních a podnikatelských provozovnách na území MČ, zveřejňování letáků od listopadu 2013 i ve vietnamských periodikách
- Lače-Čhave, o. s. - provoz nízkoprahového klubu
- MŠ Mezi Domy – odpolední kroužek českého jazyka, asistenti pedagoga pro migranty více národností v předškolním zařízení, tlumočnick pro potřeby MŠ, MŠ K Lukám – se v průběhu roku připojuje se zařazením tlumočnicků do výuky
- MŠ Ke kašně - jazykový kroužek českého jazyka, doprovod na kulturní akce, vzdělávání pedagogů MŠ v oblasti integrace (Meta, o. s.)

- ZŠ s RVJ L. Coňka - logopedie pro žáky migranty, asistent žáka migranta ve výuce, čeština pro žáky migranty v odpoledním kroužku, veřejná kreativní dílna, akreditovaný seminář pro pedagogy (Meta, o. s.)
- INFO-DRÁČEK, o. s. – výuka češtiny formou praktických workshopů pro tzv. nultou úroveň znalosti, pořádání II. vietnamského večírku na sapě pro studenty středních a vysokých škol
- Mateřské centrum Kuřátko, občanské sdružení – pomoc se zajištěním provozu nízkoprahové herny, pořádání multikulturních setkání nad kávou a čajem
- FSC Libuš (fotbalový sportovní klub) – pilotní pokus o uspořádání veřejného fotbalového kempu pro děti, který bohužel neuspěl a nenaplnil se

3.) MČ Praha 12

Rok 2009

Realizované integrační aktivity: • zapojené školy: ZŠ Rakovského, ZŠ Prof. Švejcara, ZŠ a MŠ Smolkova, ZŠ a MŠ ANGEL, ZŠ Zárubova, výuka českého jazyka nad rámec výuky a konzultace k výuce, vzdělávání pedagogů, jazykové vzdělávání dospělých z řad rodičů žáků migrantů

Rok 2010

Realizované integrační aktivity: • zapojené školy: ZŠ Rakovského, ZŠ Prof. Švejcara, ZŠ a MŠ ANGEL – besedy a školní projekty zaměřené na poznávání různých kultur (žáci migranti se seznamují s českou historií, kulturou a zvyky a naopak čeští žáci poznávají zprostředkovaně prostředí, zvyky a tradice žáků migrantů), filmový dokument, adaptační výjezdy žáků, konference o nových poznacích

Rok 2011

Realizované integrační aktivity: • zapojené školy: ZŠ Rakovského, ZŠ Prof. Švejcara, ZŠ a MŠ ANGEL - besedy a školní projekty zaměřené na poznávání různých kultur (žáci migranti se seznamují s českou historií, kulturou a zvyky a naopak čeští žáci poznávají zprostředkovaně prostředí, zvyky a tradice žáků migrantů), adaptační výjezdy žáků, konference o nových poznacích

Rok 2012

Realizované integrační aktivity: • zapojené školy: ZŠ Rakovského, ZŠ Prof. Švejcara, ZŠ a MŠ ANGEL, ZŠ a MŠ Smolkova - besedy a školní projekty zaměřené na poznávání různých kultur (žáci migranti se seznamují s českou historií, kulturou a zvyky a naopak čeští žáci poznávají zprostředkovaně prostředí, zvyky a tradice žáků cizinců), adaptační výjezdy žáků, konference o nových poznacích

Rok 2013

Realizované integrační aktivity: • zapojené školy: ZŠ Rakovského, ZŠ Prof. Švejcara, ZŠ a MŠ ANGEL • školní multikulturní projekty zaměřené na mezigenerační soužití v odlišných kulturách • individuální a skupinová podpora výuky českého jazyka nově příchozích žáků migrantů a konzultace k výuce v odborných předmětech žáků migrantů na 2. stupni ZŠ

- ZŠ a MŠ ANGEL - podpora jazykové výuky dětí v MŠ s pomocí tabletů
- ZŠ Rakovského - práce s knihou, podpora čtenářské gramotnosti žáků migrantů
- ZŠ prof. Švejcara – sportovní odpoledne • poznávací výlety a návštěvy kulturních představení
- MŠ Srdíčko - vytvoření metodiky pro práci s dítětem migrantem v MŠ

- odbor školství, kultury a vzdělávání Úřadu MČ Praha 12 – zpracování informační brožury pro cizince o školství v MČ Praha 12
- ve spolupráci s META, o. s. – zajištění monitoringu potřeb klientů ve vztahu k terénní asistentské činnosti zaměřené na podporu domácí přípravy na výuku, sestavení nabídky služeb pro školy a žáky migranty ze třetích zemí, nastavení spolupráce se školami vzdělávajícími žáky migranty
- odbor sociálních věcí Úřadu MČ Praha 12 – vzdělávání pedagogů (zaměřeni na spolupráci v oblasti sociální), finanční podpora NNO v rámci grantového řízení v oblasti sociální (Lačhe Čhave, o. s. – Domino /sociálně aktivizační služby, Rozhledna /nízkoprahový klub)

4.) MČ Praha 13

Rok 2010

Realizované integrační aktivity: • dvousemestrální kurz pro učitele na ZŠ: český jazyk jako cizí jazyk (Centrum pro výuku cizích jazyků, Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze) • Prázdninový kurz českého jazyka na ZŠ Mezi Školami • bezplatné doučování v průběhu školního roku (FZŠ Brdičkova; ZŠ Janského; FZŠ Mezi Školami a FZŠ Trávníčkova) • nízkoprahový kurz českého jazyka (Centrum pro integraci cizinců, o. s.) • vzdělávání pedagogů - kurz interkulturního vzdělávání (Varianty, Člověk v tísni, o. p. s.) • vzdělávání úředníků Úřadu MČ Praha 13 (Varianty, Člověk v tísni, o. p. s.) • Vzdělávání Městské policie hl. m. Prahy a PČR (Varianty, Člověk v tísni, o. p. s.) • vzdělávání pracovníků v nízkoprahových službách (Varianty, Člověk v tísni, o. p. s.) • informační materiály v různých jazykových mutacích • aktualizace a doplnění webových stránek MČ Praha 13 • Terénní program (Organizace pro pomoc uprchlíkům) • cizinci v MČ Praha 13 – analýza stavu (Demografické informační centrum, o. s.) • otevřený klub Rozmanitý svět • kulturní akce „Nejsme si cizí...“ • besedy pro kluby seniorů: Jak se žije... • úvodní a závěrečné setkání

Rok 2011

Realizované integrační aktivity: • prázdninový kurz českého jazyka (FZŠ Mezi Školami) • bezplatné doučování v průběhu školního roku (FZŠ Brdičkova; ZŠ Klausova; FZŠ Mezi Školami a FZŠ Trávníčkova) • nízkoprahový kurz češtiny (Centrum pro integraci cizinců, o. s.) • otevřený klub Rozmanitý svět • výchovně edukativní program pro ZŠ – Divadelta, o. s. • sportovní den • aktualizace webových stránek MČ Praha 13 • kulturní akce „Nejsme si cizí...“ • úvodní a závěrečné setkání

Rok 2012

Realizované integrační aktivity: • prázdninový kurz českého jazyka (FZŠ Brdičkova; FZŠ Mezi Školami a FZŠ Trávníčkova) • bezplatné doučování v průběhu školního roku (FZŠ Brdičkova; ZŠ Klausova; FZŠ Mezi Školami a FZŠ Trávníčkova) • nízkoprahový kurz českého jazyka (Centrum pro integraci cizinců, o. s.) • klub Rozmanitý svět • výchovně edukativní program pro ZŠ – Divadelta, o. s. • workshopy lektorských dovedností (Centrum pro integraci cizinců, o. s.) • aktualizace webových stránek MČ Praha 13 • závěrečné setkání

Rok 2013

Realizované integrační aktivity: • doučování českého jazyka v MŠ (MŠ Mezi Školami 2323 a MŠ Havaj, Mezi Školami 2482) • prázdninový kurz českého jazyka (FZŠ Brdičkova; FZŠ Mezi Školami a FZŠ Trávníčkova) • poznávání reálií s doučováním (FZŠ Brdičkova) • bezplatné doučování v ZŠ (ZŠ Klausova; FZŠ Mezi Školami a FZŠ Trávníčkova) • nízkoprahový kurz českého jazyka (Centrum pro integraci cizinců, o. s.) • klub Rozmanitý svět • výchovně edukativní program pro ZŠ – Divadelta, o. s. • vzdělávání pedagogů MŠ (Sdružení pro příležitosti mladých migrantů, o. s., META) • vzdělávání pedagogů ZŠ

(Centrum pro výuku cizích jazyků, Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze) • kulturní program pro MŠ (MŠ Mezi Školami 2323 a MŠ Havaj, Mezi Školami 2482) • volnočasové aktivity v Domu dětí a mládeže Stodůlky (Akce pro rodiče s dětmi - Oslava dne dětí a Zimní dílna; Volnočasové aktivity pro předškolní děti; Tvorba kalendáře s multikulturální tematikou) • aktualizace webových stránek MČ Praha 13 • kulturní akce „Nejsme si cizí...“ • pracovní skupina Integrace cizinců v MČ Praha 13 • závěrečné setkání

5.) MČ Praha 14

Rok 2009

Realizované integrační aktivity: • vzdělávání učitelů v kurzech českého jazyka pro cizince • doučování českého jazyka a českých reálií pro žáky ZŠ (5 ZŠ) • přednášky (workshopy) pro děti migranty o sociokulturních zvyklostech České republiky • multikulturní dílny, celoškolské multikulturní akce • výlety a pobyty pro děti migranty • tvorba a distribuce letáků o aktivitách pro rodiče s dětmi • setkávání rodin s dětmi

Rok 2010

Realizované integrační aktivity: • rozšířená výuka českého jazyka a českých reálií pro žáky ZŠ – cizince ze třetích zemí • vzdělávání učitelů v kurzech výuky českého jazyka pro cizince • zájmové kroužky a aktivity spojené s prezentací vlastní kultury cizinců • vzdělávací a poznávací pobyty a výlety s cílem upevnění vztahů se spolužáky • kurzy českého jazyka pro rodiče žáků migrantů • asistent pedagoga ve třídách s větším počtem dětí migrantů • multikulturní dílny pro děti • kurzy sociokulturního minima • besedy o třetích zemích pro veřejnost • poznávací výlety a pobyty pro děti a jejich rodiče • sociálně-právní poradenství • kurzy českého jazyka pro děti a dospělé, spojené s přednáškami a workshopy se zaměřením na kulturu a historii České republiky • job poradna • analýza sociální situace cizinců ze třetích zemí na území MČ Praha 14

Rok 2011

Realizované integrační aktivity: • na 4 ZŠ – doučování češtiny a českých reálií, kurzy výuky českého jazyka jako cizího jazyka pro učitele (10 vyučujících), zájmové kroužky a aktivity zaměřené na poznávání jiných kultur, asistent pedagoga, vzdělávací a poznávací pobyty a výlety • terénní sociální práce (s terénním pracovníkem chodí spolupracující cizinec, který napomáhá lepšímu navazování kontaktu) • vytvoření a překlad internetových stránek pro migranty jako součást webových stránek MČ Praha 14 • vytvoření informační brožury • 3 články v periodiku • vzdělávání pro strážníky a pracovníky Městské policie hl. m. Prahy, PČR a úředníky veřejné správy (24 vyučovacích hodin)

Rok 2012

Realizované integrační aktivity: • analýza sociální situace cizinců ze třetích zemí na území MČ Praha 14 • terénní práce s cizinci • přednášky a multikulturní dílny pro žáky 2. stupně ZŠ • besedy o třetích zemích pro veřejnost • 5 výletů za poznáním významných českých památek • seminář pro pedagogy • odborné konzultace pro pedagogy • zajištění komunitních tlumočnicků pro jednání s rodiči a žáky migranty • veřejné setkání na podporu vzájemného poznávání migrantů • 5 ZŠ – doučování češtiny, výchovné působení psychoterapeuta, pedagogická asistence, 2 výlety po hl. m. Praze, soutěže pro žáky, zapojení žáků do zájmových a volnočasových aktivit, tvorba národně kulturních projektů, supervize

Rok 2013

Realizované integrační aktivity: ● 5. celostátní konference statutárních měst ● leták o volnočasových aktivitách pro rodiny s dětmi ● příměstský tábor pro děti migranty ● kurzy českého jazyka pro migranty ● 5 ZŠ – doučování češtiny, výchovné působení psychoterapeuta, pedagogická asistence, výlety po hl. m. Praha, soutěže pro žáky, zapojení žáků do zájmových a volnočasových aktivit, tvorba národně kulturních projektů (např. vytváření multikulturního sborníku, tvorba multikulturních dílen pro spolužáky atp.)

Přehled výše poskytnuté dotace MV na podporu integrace cizinců na lokální úrovni					
MČ	2009	2010	2011	2012	2013
Praha 3	x*	x	x	384 084 Kč	544 240 Kč
Praha - Libuš	1 041 440 Kč	1 500 000 Kč	x	1164 888 Kč	1 234 103 Kč
Praha 12	810 700 Kč	1 000 870 Kč	629 918 Kč	707 157 Kč	667 484 Kč
Praha 13	x	962 537 Kč	408 330 Kč	502 200 Kč	681 200 Kč
Praha 14	704 488 Kč	1 287 700 Kč	581 081 Kč	773 910 Kč	720 000 Kč

* symbol „x“ označuje roky, ve kterých daná MČ o dotaci nepožádala

Příloha č. 5: Přehled finanční podpory z rozpočtu hl. m. Prahy v uplynulých letech v rámci grantového řízení „Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“ a poskytnutá podpora Integrovanému centru Praha, o. p. s.

Rok	„Programy podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“	Integrační centrum Praha, o. p. s. (vznik k 14. 3. 2012)
2007	665 000 Kč	
2008	675 000 Kč	
2009	770 000 Kč	
2010	375 000 Kč	
2011	790 000 Kč	
2012	615 000 Kč	4 404 058 Kč
2013	620 000 Kč	3 749 603 Kč
CELKEM	4 510 000 Kč	8 153 661 Kč

Důvodová zpráva (stejná pro Radu hl. m. Prahy a Zastupitelstvo hl. m. Prahy)

Radě hl. m. Prahy a Zastupitelstvu hl. m. Prahy je předkládán materiál Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců (dále jen „koncepce“).

Jedná se o první koncepční materiál hl. m. Prahy, který se vztahuje k oblasti integrace cizinců. Jeho příprava a vznik je úzce spjat s Integračním centrem Praha, o. p. s. (dále jen „ICP o.p.s.“), které hl. m. Praha založilo se záměrem zajištění komplexní a systematické práce v oblasti integrace cizinců. ICP o.p.s. zajišťuje integrační aktivity směřované k cizincům ze třetích zemí, které jsou zaměřeny na sociální a právní poradenství, vzdělávací aktivity, jakými jsou kurzy socio-kulturních dovedností a výuka českého jazyka. Dále komunitní a kulturně-osvětové aktivity, ale i informační kampaně, které jsou zaměřeny nejen na cizince, ale i odbornou a laickou majoritní společnost.

Provoz a činnost ICP o.p.s. a jeho poboček v městských částech Praha 4, 12, 13 a 14 je hrazen z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí. Z uvedených finančních prostředků a za finanční podpory hl. m. Prahy (z rozpočtu hl. m. Prahy) je hrazen projekt „Integrační centrum Praha“, díky němuž je zajištěna činnost a provoz ICP o.p.s., které spolupracuje s partnery projektu, kterými jsou nestátní neziskové organizace pracující v oblasti integrace cizinců - Organizace pro pomoc uprchlíkům, o. s., Poradna pro integraci, o. s., SDRUŽENÍ PRO INTEGRACI A MIGRACI, InBáze, o. s., ale i s dalšími organizacemi pracujícími v dané oblasti, institucemi a samozřejmě i jednotlivými městskými částmi.

Při zahájení činnosti ICP o.p.s. bylo jedním z cílů vytvoření koncepce, která by byla zaměřena na oblast integrace cizinců. Z tohoto důvodu byla příprava a vytvoření koncepce přímo jednou z aktivit uvedeného projektu, aby se tak hl. m. Praha mohlo zařadit mezi ostatní evropská města, která tento typ koncepčního materiálu mají již dlouhodobě. Koncepce byla tedy zpracována v rámci projektu „Integrační centrum Praha (EIF 2011-04 a EIF 2012-14)“ za finanční podpory Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí a rozpočtu hl. m. Prahy.

Záměrem bylo, aby se podařilo sjednotit a koordinovat poskytování služeb cizincům, které nabízely nestátní neziskové organizace a městské části, v různé hloubce a kvalitě. Současně bylo cílem v hl. m. Praze vytvořit prostřednictvím ICP o.p.s. několik pracovních skupin, jejichž dlouhodobějším cílem mělo být vytvoření první ucelené koncepce integrace cizinců na území hl. města Prahy. Tento záměr se podařilo zrealizovat a díky spolupráci hl. m. Prahy, ICP o.p.s., expertní skupiny, Platformy migrantů, Regionální poradní platformy a Poradní platformy zástupců městských částí Praha 1-22 a městské části Praha - Libuš vznikl předkládaný koncepční materiál zaměřený na oblast integrace cizinců, který je přílohou č. 1 usnesení. Seznam členů expertní skupiny, Regionální poradní platformy a Poradní platformy zástupců městských částí a Magistrátu hl. m. Prahy v oblasti integrace cizinců je uveden v příloze č. 1 koncepce.

Předkládaná koncepce byla od samého počátku tvorby vytvářena na základě vzájemné komunikace se zástupci městských částí, nestátních neziskových organizací a odborníků zabývajících se danou oblastí, ale i samotných migrantů. Díky tomu byla koncepce připomínkována také zástupci odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, aby byla v souladu s prioritami Koncepce integrace cizinců na území České republiky (schválené usnesením vlády České republiky č. 1266 ze dne 11. 12. 2000).

Hl. m. Praha se v koncepci hlásí ke sloganu „Praha – metropole všech“, kterým vyjadřuje důležitost začlenění migrantů do veřejného života, a odkazuje se na aktivní snahu o vytvoření důstojných životních podmínek pro migranty žijící na území hl. m. Prahy.

Současně podporuje zapojení všech důležitých a odpovědných subjektů do integračního procesu.

Předkládaná koncepce odkazuje na Koncepci integrace cizinců na území České republiky a je v prvé řadě zaměřena na cizince ze třetích zemí (podle statistických údajů je na území hl. m. Prahy nejpočetnější tato skupina cizinců). Nejsou však nijak vyloučeny žádné kategorie cizinců (bez ohledu na zemi původu nebo druh pobytu) – priority a jejich doporučení se vztahují na všechny migranty, ale i odbornou a laickou veřejnost.

Hlavním cílem koncepce je:

- vytvoření koordinovaného systému spolupráce všech subjektů působících na území hl. m. Prahy v oblasti integrace migrantů za účelem efektivní práce s migranty a především jejich snadnější integrace do majoritní společnosti,
- podpora přátelského soužití migrantů a majoritní společnosti a podpora sousedských aktivit,
- zajištění finančních zdrojů na realizaci integračních aktivit v rámci hl. m. Prahy prostřednictvím efektivního financování ze strany hl. m. Prahy,
- podpora rozvoje nových i stávajících služeb a aktivit pro migranty,
- dlouhodobá podpora a financování ICP o.p.s. a jeho činností ze strany hl. m. Prahy,
- zapojení migrantů do veřejného života hl. m. Prahy a jejich aktivizace k podílení se na rozvoji občanské společnosti,
- zvyšování informovanosti odborné i laické veřejnosti v otázce integrace migrantů a její zapojení do integračního procesu.

Uvedené cíle jsou plně v souladu s Koncepcí integrace cizinců na území České republiky, ale jsou v nich zohledněna specifika prostředí hl. m. Prahy.

V koncepci jsou uvedeny základní priority, na kterých se shodly pracovní skupiny, které se podílely na její přípravě. Po stanovení priorit byly vypracovány návrhy opatření, kterým bude věnována pozornost a která nesmí být opomenuta. Jednou z priorit je také zadání vypracování podrobné analýzy, která by zmapovala situaci na poli integrace cizinců na území hl. m. Prahy, a to zejména s ohledem na poskytování služeb směřovaných k cizincům a jejich specifika. Důležitý bude v tomto případě zejména pohled samotných cizinců. Na základě výstupů této analýzy bude koncepci možné aktualizovat.

Koncepce byla projednána a připomínkována v rámci Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast národnostních menšin a integrace cizinců na území hl. m. Prahy (dále jen „Komise“), která ji doporučila k předložení Radě hl. m. Prahy a Zastupitelstvu hl. m. Prahy.

Komise současně doporučila, aby součástí koncepce bylo předložení „Akčního plánu“ platného vždy na následující kalendářní rok, který by umožňoval konkrétní rozpracování jednotlivých opatření v rámci priorit stanovených koncepcí. Tím bude současně možné flexibilně reagovat na aktuální potřeby týkající se dané oblasti, která je velmi živá ve svém vývoji. Dále bude možná vazba na jednotlivé koncepční kroky s vazbou na plánovaný rozpočet v dané oblasti.

Radě hl. m. Prahy bude vždy k 31. 1. kalendářního roku (počínaje lednem 2015) předložena rovněž „Zpráva o naplňování Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců“, aby bylo možné zhodnotit aplikaci jednotlivých opatření koncepce.

Koncepce byla projednána dne 7. 5. 2014 Výborem pro kulturu, památkovou péči, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy Zastupitelstva hl. m. Prahy, který rovněž doporučil koncepci k předložení Radě hl. m. Prahy a Zastupitelstvu hl. m. Prahy.

Ještě před předložením koncepce Radě hl. m. Prahy a Zastupitelstvu hl. m. Prahy byly městské části Praha 1-22 + městská část Praha-Libuš prostřednictvím jejich starostů

oficiálně písemně osloveny, aby zaslaly své stanovisko a případné připomínky k materiálu, aby je mohla expertní skupina zpracovat. Do tohoto procesu se zapojilo celkem 18 městských částí, z toho 10 městských částí mělo konkrétní připomínky k obsahu koncepce. Tyto připomínky byly projednány v rámci expertní skupiny, která relevantní připomínky zpracovala. Jednalo se především o připomínky, které vycházely ze specifické situace dané městské části a jejích potřeb. Expertní skupina většinu připomínek zpracovala tak, aby se koncepce stala dokumentem, který bude nástrojem k vývoji integračních aktivit v městských částech.

S ohledem na zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který vstoupil v účinnost dne 1. 1. 2014, budou v rámci pravidelné aktualizace koncepce rovněž upraveny v textu (včetně příloh) údaje vztahující se k právní formě dotčených právnických osob.

V průběhu roku 2016 bude zahájen proces přípravy Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců pro další období.

Hlavní město Praha
RADA HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

U S N E S E N Í

Rady hlavního města Prahy

číslo 1118
ze dne 27.5.2014

k návrhu Koncepce hl.m. Prahy pro oblast integrace cizinců

Rada hlavního města Prahy

I. s o u h l a s í

s Konceptí hl.m. Prahy pro oblast integrace cizinců dle přílohy č. 1 tohoto usnesení

II. u k l á d á

1. náměstkovi primátora Novotnému

1. předložit ke schválení Koncepti hl.m. Prahy pro oblast integrace cizinců dle bodu I. tohoto usnesení Zastupitelstvu hl.m. Prahy

Termín: 29.5.2014

RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D.
primátor hl.m. Prahy

Jiří Vávra
I. náměstek primátora hl.m. Prahy

Předkladatel: náměstek primátora Novotný
Tisk: R-13119
Provede: náměstek primátora Novotný
Na vědomí: odborům MHMP